

Kadernota 2026-2029

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Leeswijzer.....	3
Bestuurlijke inleiding	5
Strategisch kennisbeeld.....	6
Kennisonderzoek.....	6
Lange termijn agenda Omgevingsbeleid	6
Financiële hoofdlijnen en begroting (Budgettair Kader Begroting 2026 - 2029).....	7
Financieel totaalbeeld Kadernota 2026 - 2029	7
Mutaties begrotingssaldo in de Kadernota 2026 - 2029	8
Begrotingssaldo 2026 - 2040 en Algemene reserve.....	11
Lange termijn doorkijk	12
Stelposten.....	18
Financiële indicatoren.....	20
Grondslagen	24
Onzekerheden met mogelijke impact op het begrotingssaldo	30
Begrotingssaldo met onzekerheden	30
Baten	30
Lasten.....	31
Lange termijn inzicht Ambities	33
Ambitie 1 Samenwerken aan Zuid-Holland.....	34
Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland	37
Ambitie 3 Schone energie voor iedereen.....	41
Ambitie 4 Een welvarend Zuid-Holland.....	44
Ambitie 5 Gezonde natuur, toekomstbestendig watersysteem en vitale landbouw	48
Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland	52
Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland.....	55
Overzicht Organisatie	59

Leeswijzer

Opzet van de Kadernota

Voor u ligt de Kadernota 2026-2029. In de Kadernota is een vooruitblik naar komende jaren opgenomen met de kaders voor het volgende begrotingsjaar (2026) en minimaal de drie daarop volgende jaren (2027-2029). Deze kaders geven inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen in de baten en lasten en reserves. Sinds enige jaren wordt in de Kadernota een vooruitblik geschetst over een periode van 15 jaar. Dat is in deze Kadernota tot en met 2040.

De Kadernota schetst het meerjarig beeld voor de Begroting 2026 en verder, en het kader waarbinnen de Begroting 2026 opgebouwd moet worden. Daarom kiezen we ervoor om meerjarige inhoudelijke bijstellingen in de Voorjaarsnota te verwerken en niet in de Kadernota. In de Kadernota 2026-2029 zijn dan ook alleen financiële bijstellingen opgenomen die te maken hebben met de bijstelling op kapitaallasten (afschrijvingen + rentelasten) voor de jaren 2026 en verder.

De hoofdstukindeling van de Kadernota is als volgt: in het beknopte hoofdstuk **strategisch kennisbeeld** laten we zien hoe we omgaan met lange termijn en sectoroverstijgende kennis, die nodig is om complexe maatschappelijke opgaven op te pakken en/of nieuwe thema's te signaleren. Via de [monitor leefomgeving](#) kunt u zien hoe het er 'buiten' in de provincie Zuid-Holland voor staat. Deze monitor is gelijktijdig met de Jaarstukken 2024 aan u toegestuurd. Via de [lange termijn agenda](#) van het Omgevingsbeleid ziet u welke Statenvoorstellen in het kader van het Omgevingsbeleid naar u toekomen en wanneer.

In het hoofdstuk **financiële hoofdlijnen en begroting** geven we inzicht in de meerjarige ontwikkeling van het begrotingssaldo en de algemene vrije reserve. Ook is een beknopte toelichting opgenomen met betrekking tot de stelposten voor loon- en prijscompensatie. Een stelpost is een reservering van (toekomstige) financiële middelen waarbij rekening wordt gehouden met toekomstige prijsstijgingen. Met een toelichting op de ontwikkeling van de financiële graadmeters wordt uitgelegd wat dit betekent voor de financiële weerbaarheid en wendbaarheid (goed omgaan met financiën en kunnen meebewegen met veranderingen) van de provincie. In de grondslagen (basisprincipes) wordt aangegeven welke uitgangspunten gelden, onder andere voor de toe te passen indexatiecijfers voor de Begroting 2026. De indexatiecijfers bepalen met welk percentage prijsstijgingen wij in de toekomst rekening houden.

De in deze Kadernota opgenomen vooruitblik tot en met 2040 is uiteraard omgeven met veel onzekerheden, zowel aan de baten- als aan de lastenkant. Dat lichten we toe in het hoofdstuk **onzekerheden met mogelijke impact op het begrotingssaldo**. Vervolgens geeft het hoofdstuk **lange termijn inzicht ambities** inzicht in de meerjarige ontwikkeling van de baten, de lasten en de inzet van bestemmingsreserves. Dit inzicht is ook omschreven per ambitie.

De Kadernota eindigt met enkele bijlagen:

- Bijlage 1 geeft inzicht in de omvang van de kredietbedragen (het geld dat is gereserveerd) die we in komende jaren verwachten af te ronden en te activeren.
- Bijlage 2 bevat de door Provinciale Staten vast te stellen (plafond)bedragen voor begrotingssubsidies.
- Bijlage 3 bevat een totaaloverzicht van financiële voorstellen en ontwikkelingen voor de Ambitie Bereikbaar Zuid-Holland en daarbinnen voor het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur (PZI).
- Bijlagen 4 tot en met 6: bevat het Statenbesluit, amendementen en moties en afkortingenlijst.

Lastencategorieën

In deze Kadernota wordt in het hoofdstuk Lange termijn inzicht ambities, inzicht gegeven in de opbouw van de lasten via een grafiek. De lasten zijn daarbij onderverdeeld in vier categorieën:

- Arbeidskosten: gaat om de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidscapaciteit (zie Voorjaarsnota 2025).
- Kapitaallasten: gaat om de kapitaallasten als gevolg van een investering.
- Subsidies en inkomensoverdrachten: gaat om de lastneming van subsidies en daarnaast bijdragen aan met name andere overheidsinstellingen.
- Overige lasten: gaat om de lasten die niet gerekend worden tot de hiervoor genoemde categorieën. Dit betreft o.a. uitgaven voor planmatig en groot onderhoud, externe inhuur, beleidsmatige onderzoeken, software licenties, stortingen in voorzieningen, verminderde waarde van aangekochte gronden, te betalen belastingen, gas/water/licht, en verschillende andere uitgaven.

De categorie 'subsidies en inkomensoverdrachten' vormt een heel groot deel van de provinciale begroting. In deze categorie zijn de lasten begroot van subsidies, waaronder de concessie voor het openbaar vervoer. Daarnaast zijn hierin ook de bijdragen opgenomen die de provincie geeft aan andere overheidsinstellingen, zoals de omgevingsdiensten. Dit soort bijdragen worden in de verslaggevingsregels (lv3) omschreven als 'inkomensoverdrachten'.

Bestuurlijke inleiding

Geachte lezer,

Voor u ligt de Kadernota 2026. Hierin leggen wij als provincie Zuid-Holland de (financiële) kaders vast voor de Begroting van 2026, die wij in september presenteren.

In het coalitieakkoord is afgesproken dat de Begroting van 2026 structureel in balans moet zijn. Dat betekent dat onze structurele taken moeten worden gedekt met structureel geld. Bij het opstellen van de Begroting 2025 was dit saldo niet in balans.

De afgelopen maanden zijn er verschillende ontwikkelingen geweest, zoals de bijstelling van de motorrijtuigenbelasting, die een positief effect hebben op ons structurele begrotingssaldo. Deze effecten zijn verwerkt en toegelicht in de Voorjaarsnota 2025. Was de Begroting van 2025 structureel niet sluitend bij vaststelling, inmiddels is dat wel het geval door deze nieuwe ontwikkelingen. Een resultaat dat ons vertrouwen geeft voor de komende jaren.

Dit positieve resultaat betekent niet dat we nu klaar zijn. Met alle economische en maatschappelijke ontwikkelingen en de veranderende rol en taken van de provincie blijven er onzekerheden. Het is voor ons daarom van belang om onze financiën voor de langere termijn wendbaar en weerbaar te maken.

De kaders uit deze Kadernota gaan we verder uitwerken tot een sluitende Begroting 2026, waarin baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn en de financiële toekomst van de provincie bijdraagt aan een krachtig Zuid-Holland.

Het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.
mei 2025
Krachtig Zuid-Holland

Strategisch kennisbeeld

Kennisonderzoek

De provincie Zuid-Holland onderzoekt elk jaar de toekomst van Zuid-Holland. We onderzoeken thema's waarvan we verwachten dat ze grote maatschappelijke gevolgen hebben. Dat doen we door trends te ontdekken/herkennen en door de verschillende opgaveteams te ondersteunen in het doen van onderzoek en het verspreiden van kennis. Met die kennis zorgen we ervoor dat we onze ambities kunnen uitvoeren en ook de gevolgen van de ambities vergroten. Het overbrengen van strategische kennis naar provinciale opgaven en beleid is hier een belangrijk onderdeel van. Zo werken we actief aan de eigen strategische kennispositie en ondersteunen we het beleid van de toekomst.

Strategische kennis is volop beschikbaar in allerlei vormen, zoals rapporten van kennisinstellingen, adviesbureaus, non gouvernementele organisaties's (NGO's) of (inter)gouvernementele organisaties (organisaties die door de overheid worden opgericht en beheerd, zowel op nationaal als internationaal niveau). De provincie Zuid-Holland richt zich op aanvullend strategisch onderzoek dat met name op onze provincie is gericht. Circa tachtig procent van de strategische onderzoeken en verkenningen die binnen de provincie worden uitgevoerd zijn direct bedoeld voor het uitvoeren van provinciale opgaven, ambities uit het Omgevingsbeleid en het uitvoeren van de begroting. De overige twintig procent wordt ingezet om nieuwe thema's en trends te ontdekken/herkennen en op de agenda te zetten.

Met de strategische kennisfunctie worden de provinciale organisatie en verbonden kennispartners geholpen om kennis te bundelen, vanuit diverse gezichtspunten vooruit te kijken, en verschillende manieren om te handelen en beslissingen te nemen te ontwerpen. Samen met onderzoeks- en onderwijsinstellingen werken we aan toekomstige uitdagingen. Kijk op <https://kennis.zuid-holland.nl/> voor alle onderzoeken, podcasts en evenementen.

Lange termijn agenda Omgevingsbeleid

De Lange Termijn Agenda (LTA) Omgevingsbeleid is een instrument van Provinciale Staten en ondersteunt hen bij het bepalen welke onderwerpen voor hen van belang zijn om te bespreken als het gaat om de ontwikkeling van het Omgevingsbeleid. De LTA wordt regelmatig op de agenda gezet voor de vergadering van Provinciale Staten. Op deze manier is er met regelmaat gelegenheid om de LTA te bespreken en wanneer gewenst aan te passen. Daarbij kan gedacht worden aan nieuwe onderwerpen toevoegen, bestaande onderwerpen eraf halen of onderwerpen door te schuiven naar een later moment of naar voren te halen in de tijd.

De LTA is digitaal in te kijken (zie [link](#)). De LTA is ingedeeld op basis van de beleidscyclus (verkenningen, onderzoeken en gebiedspraktijk, beleidsvoornemens, modules, beleidsuitvoering en evaluaties en monitoring) of op basis van het geplande moment waarop het onderwerp op de agenda van Provinciale Staten staat.

Financiële hoofdlijnen en begroting (Budgettair Kader Begroting 2026 - 2029)

Financieel totaalbeeld Kadernota 2026 - 2029

In de Kadernota is voor jaarschijf 2026 een totaal aan lasten opgenomen van € 1.094,1 miljoen. De baten bedragen € 1.002,4 miljoen. Het verschil van € 91,8 miljoen wordt gedekt door het inzetten van bestemmingsreserves en de algemene vrije reserve.

(bedragen x € 1 mln)	Lasten	Baten	Saldo lasten en baten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Mutaties reserves	Resultaat
1 Samenwerken aan Zuid-Holland	25,6	0,1	25,4	0,0	0,0	0,0	25,4
2 Bereikbaar Zuid-Holland	412,8	26,8	386,1	2,7	26,7	-24,0	362,1
3 Schone energie voor iedereen	56,8	3,9	52,8	0,0	37,0	-37,0	15,8
4 Een welvarend Zuid-Holland	77,2	6,4	70,7	4,5	7,2	-2,7	68,1
5 Gezonde natuur, toekomstbestendig watersysteem en vitale landbouw	212,4	67,5	144,9	19,3	71,5	-52,2	92,7
6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland	33,4	0,1	33,3	0,0	0,0	0,0	33,3
7 Gezond en veilig Zuid-Holland	103,5	13,0	90,5	0,6	3,1	-2,5	88,0
- Bedrijfsvoering, Financiën en organisatie	132,0	3,1	129,0	0,0	0,0	0,0	129,0
- Overzicht Algemene middelen	40,5	881,5	-841,0	26,7	0,0	26,7	-814,3
Totaal	1094,1	1002,4	91,8	53,7	145,5	-91,8	0,0

Begrote reservemutaties in 2026

Onderstaande tabel toont per reserve, gesorteerd op alfabetische volgorde, welke toevoegingen en onttrekkingen er zijn begroot voor het jaar 2026. Daarbij is aangegeven vanuit welke beleidsdoelen die wijzigingen plaatsvinden. Sommige bestemmingsreserves worden namelijk ingezet om lasten in meerdere beleidsdoelen en ambities te dekken. In deze Kadernota is in het onderdeel '[Lange termijn doorkijk](#)' inzichtelijk gemaakt hoe de meerjarige ontwikkeling is van de verschillende bestemmingsreserves.

Reservenaam (bedragen x € 1 mln)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties
Algemene vrije reserve			
9-1 Algemene dekkingsmiddelen	26,7	0,0	26,7
Beheerplannen Natura 2000 en PAS			
5-1 Gezonde natuur	0,0	1,5	-1,5
Bereikbaarheid			
2-1 Duurzame en veilige bereikbaarheid voor iedereen	2,7	26,1	-23,4
2-2 Goed functionerende provinciale infrastructuur	0,0	0,6	-0,6

Reservenaam (bedragen x € 1 mln)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties
Egalisatiereserve lastneming subsidies			
4-1 Toekomstbestendig economisch vestigingsklimaat	0,0	0,1	-0,1
4-2 Erfgoed en Cultuur	0,0	0,8	-0,8
Geen lege handen voor de landbouw			
5-2 Toekomstbestendige landbouw	0,0	1,0	-1,0
Groene ambities			
5-1 Gezonde natuur	0,0	4,8	-4,8
7-2 Bevorderen recreatie, duurzame toerisme en sport	0,0	2,0	-2,0
7-3 Klimaatbestendig Zuid-Holland, opgewassen tegen het effect van klimaat	0,0	0,1	-0,1
Interreg-cofinanciering EFRO			
4-1 Toekomstbestendig economisch vestigingsklimaat	0,0	0,6	-0,6
Life Sciences & Health			
4-1 Toekomstbestendig economisch vestigingsklimaat	0,0	0,1	-0,1
Meerjarenplan Bodem, ondergrond en grondwater			
7-1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid	0,6	1,0	-0,4
NatuurNetwerk Nederland			
5-1 Gezonde natuur	0,8	25,3	-24,5
Reserve Ontwikkelopgave natuur			
5-1 Gezonde natuur	18,5	38,9	-20,4
Versterking economie			
4-1 Toekomstbestendig economisch vestigingsklimaat	4,5	5,5	-1,0
Warmteleiding Warmteling			
3-1 Energietransitie	0,0	37,0	-37,0
Eindtotaal	53,7	145,5	-91,8

Mutaties begrotingssaldo in de Kadernota 2026 - 2029

Zoals in de leeswijzer toegelicht worden in de Kadernota 2026-2029 geen nieuwe inhoudelijke financiële wijzigingen opgenomen. In de Kadernota 2026-2029 zijn enkel financiële bijstellingen opgenomen die te maken hebben met de bijstelling op kapitaallasten (afschrijvingen + rentelasten) voor de jaren 2026 en verder. Onderstaand overzicht geeft de verwachte wijzigingen op de algemene middelen richting de begroting 2026. Dit betreffen wijzigingen ten opzichte van de meerjarenraming in de Voorjaarsnota 2025. Het begrotingssaldo voor jaarschijf 2026 bedraagt € 26,7 miljoen (voordelig). Er is dus sprake van een begrotingsoverschot (er zijn meer inkomsten dan uitgaven) in 2026.

(bedragen x € 1 mln)	Huidige collegeperiode		Nieuwe collegeperiode				Nieuwe collegeperiode				Nieuwe collegeperiode				
	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
A Mutaties eerdere P&C producten															
1 Begrotingssaldo tot en met de Voorjaarsnota 2025	26,3	23,0	18,7	15,7	4,6	2,9	4,4	3,0	1,4	2,8	-1,8	-4,4	-1,4	-4,7	-0,1
B Ontwikkelingen binnen de ambities															
Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland															
<i>Extra/minder inzet</i>															
1 2-2 Reservering nieuwbouw steunpunten				1,2											
Totaal B: Ontwikkelingen binnen de ambities	0,0	0,0	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C Algemene middelen															
<i>Autonome ontwikkelingen</i>															
1 9.1 Meicirculaire 2025	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
<i>Resterende ontwikkelingen</i>															
2 9.1 Aanpassen stelpost prijscompensatie	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
3 9.1 Aanpassen stelpost looncompensatie	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
4 Kapitaallasten (rente)	-0,1	-0,4	-0,7	-1,0	-1,3	-1,6	-0,9	0,5	1,7	3,0	3,7	4,1	4,2	4,8	4,3
5 Kapitaallasten (afschrijvingen)	0,5	0,6	2,9	1,9	2,6	4,0	4,5	3,9	3,8	3,8	3,6	2,8	2,5	2,4	1,1
Totaal C: Ontwikkelingen binnen algemene middelen	0,3	0,2	2,2	0,9	1,3	2,4	3,6	4,4	5,5	6,7	7,3	6,9	6,7	7,2	5,4
Totaal (B+C) mutatie op begrotingssaldo	0,3	0,2	2,2	2,1	1,3	2,4	3,6	4,4	5,5	6,7	7,3	6,9	6,7	7,2	5,4
Begrotingssaldo ná Kadernota 2026 Totaal (A+B+C)	26,7	23,2	20,9	17,8	5,9	5,3	8,1	7,4	6,9	9,5	5,6	2,5	5,3	2,6	5,4

Toelichting

A: Mutaties eerdere P&C-producten

A1. Dit is het begrotingssaldo, waarbij de (meerjarige) wijzigingen die in de Voorjaarsnota 2025 zijn opgenomen.

B: Ontwikkeling binnen de ambities

B1. Dit is geld dat vrijkomt uit de reservering voor nieuwe steunpunten. Dit geld wordt toegevoegd aan de algemene middelen en investeringskredieten. Daarom zullen deze terugkomen in de bijgestelde kapitaallasten.

C: Algemene middelen

C1. Algemene dekkingsmiddelen - meicirculaire 2025

De meicirculaire 2025 wordt pas gepubliceerd nadat deze Kadernota al naar Provinciale Staten is gestuurd. De financiële effecten vanuit deze circulaire zijn bij het opstellen van deze Kadernota nog niet bekend en zullen verwerkt worden in de Begroting 2026 en de Najaarsnota 2025. De effecten zullen zoals gebruikelijk, via een aparte GS-brief met de Staten gedeeld worden.

C2. Algemene dekkingsmiddelen - Aanpassen stelpost prijscompensatie

De stelpost prijscompensatie is bedoeld om toekomstige prijsstijgingen op te kunnen vangen. In het onderdeel 'Grondslagen' is een extra uitleg opgenomen op de indexatiepercentages die zijn gebruikt voor de komende jaren. Die percentages zijn komende jaren iets hoger dan waar in de vorige begroting voor komende jaren mee is gerekend en leiden daarom tot een verhoging van deze stelpost. De wijziging van de stelpost zal worden verwerkt bij Begroting 2026, samen met de effecten van de Meicirculaire waarin de prijscompensatie van het Rijk is verwerkt.

C3. Algemene dekkingsmiddelen - Aanpassen stelpost looncompensatie

De stelpost looncompensatie is bedoeld om toekomstige loonstijgingen op te kunnen vangen. Die kunnen komen door afspraken uit de cao of sociale werkgeverslasten. In het onderdeel 'Grondslagen' is een nadere toelichting opgenomen op indexatiepercentages die gebruikt zijn voor de komende jaren.

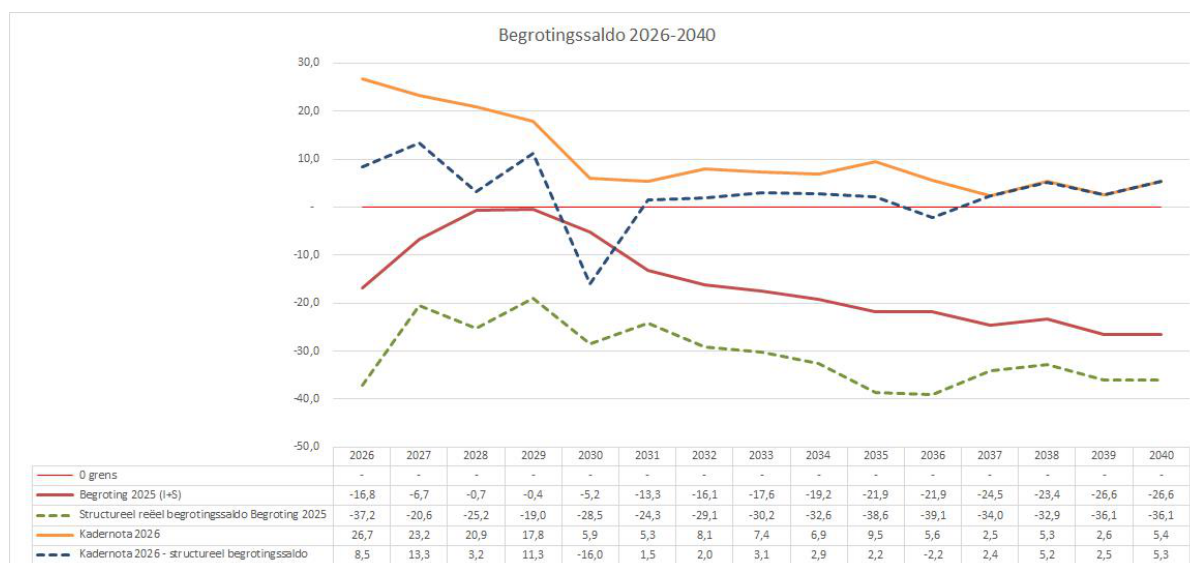
C4. Bijstelling kapitaallasten - rente

Door de verschuiving van de investeringen in de tijd (inclusief de verwerking van de uitgaven die wel gepland waren maar niet zijn gedaan vanuit de investeringen 2024) wijzigen de afschrijvings- en rentelasten in de vooruitblik naar komende jaren. Doordat we tijdelijke een overschot aan middelen hebben, zullen we pas op een later tijdstip leningen moeten aantrekken. Dit zorgt voor lagere rentelasten in de eerste jaren. Op de middellange termijn vallen de rentelasten hoger uit door het doorschuiven van investeringen in de tijd, in combinatie met hogere rentetarieven (zie ook de paragrafen rente onder 'Grondslagen' en 'Onzekerheden met een mogelijke impact op het begrotingssaldo').

C5. Bijstelling kapitaallasten - afschrijvingen

Door de verschuiving van de investeringen in de tijd (inclusief de verwerking van de uitgaven die wel gepland waren maar niet zijn gedaan vanuit de investeringen 2024) wijzigen de afschrijvings- en rentelasten in de vooruitblik naar komende jaren.

Begrotingssaldo 2026 - 2040 en Algemene reserve

2026: begrotingssaldo en Algemene vrije reserve

Het begrotingssaldo voor jaarschijf 2026 is bij vaststelling van de Voorjaarsnota 2025 € 26,3 miljoen (positief). Door de wijzigingen in deze Kadernota 2026 - 2029 is dit saldo verder verbeterd met afgerond € 0,4 miljoen tot (afgerond) € 26,7 miljoen. In lijn met het huidige beleid worden tekorten of overschotten op het begrotingssaldo verrekend met de Algemene vrije reserve.

2027 en verder: begrotingssaldo langere termijn

Het begrotingssaldo (incidenteel + structureel) in deze Kadernota is door de voorgestelde wijzigingen in de Voorjaarsnota 2025 positiever dan bij Begroting 2025. Vooral de ontwikkelingen in de Septembercirculaire 2024 en de motorrijtuigenbelasting dragen hier aan bij. Daarnaast heeft de, in deze Kadernota, toegelichte wijziging in de renteberekening over onze leningportefeuille een positief effect. In bovenstaande grafiek is dat zichtbaar in de rode en gele lijn.

Net als de jaren hiervoor geldt ook bij het opstellen van deze Kadernota dat er onzekerheden zijn, zowel aan de lastenkant (inflatie en rente) als aan de batenkant (Provinciefonds en opcenten motorrijtuigenbelasting). Deze onzekerheden worden verder uitgelegd in het hoofdstuk '[onzekerheden met mogelijke impact op het begrotingssaldo](#)'.

Structureel begrotingssaldo

Om te bepalen of er sprake is van een reëel en structureel begrotingsevenwicht moet er gekeken worden naar het structureel begrotingssaldo. Daarbij gaat het erom dat structurele lasten en structurele baten in balans zijn. De donkerblauwe lijn geeft het structurele begrotingssaldo weer na het verwerken van de wijzigingen bij Voorjaarsnota 2025. Om het structurele begrotingssaldo te bepalen, worden de incidentele baten en lasten, waaronder alle wijzigingen van de reserve, uitgesloten. Het structurele begrotingssaldo laat daarmee zien of er in een jaar meer of minder blijvende lasten zijn ten opzichte van de blijvende baten. Dit is volgens de richtlijnen vanuit het Besluit Begroten en Verantwoorden (de BBV) die alle wijzigingen van de reserve ziet als incidenteel.

Door de wijzigingen in de Voorjaarsnota 2025 wordt het begrotingssaldo na 2026 positief terwijl bij begroting 2025 het structureel begrotingssaldo nog negatief was. Er zijn alleen nog een aantal ontwikkelingen waarvan wij verwachten dat die, na besluitvorming bij de Begroting 2026, het beeld negatief zullen beïnvloeden.

Verdere uitleg volgt bij de Begroting 2026 maar op hoofdlijnen gaat het om:

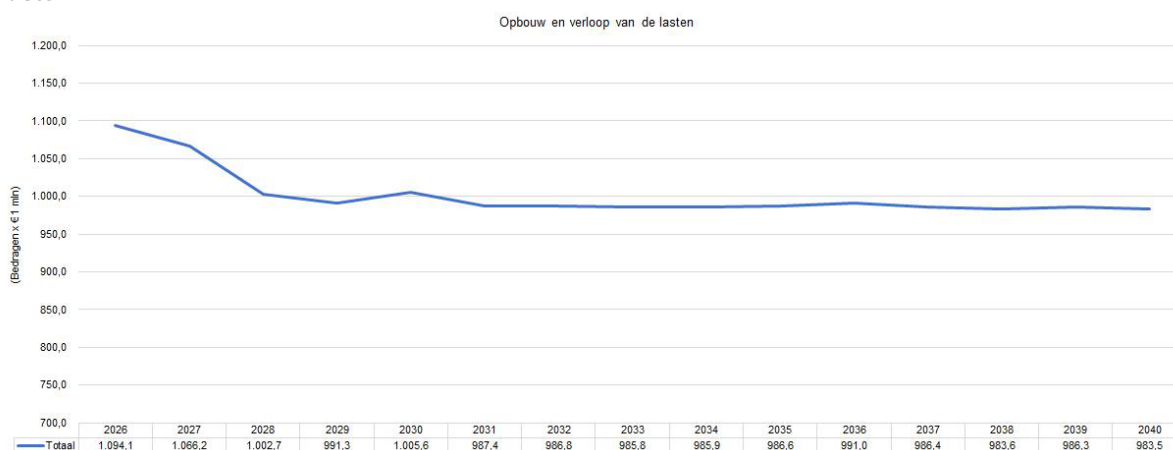
1. Arbeidscapaciteit. Bij het opnieuw beoordelen van het beleid richting de Begroting 2026 (herbezinning) moet bekeken worden of en welke arbeidscapaciteit op lange termijn nodig is voor het uitvoeren van het beleid. Voor het realistisch begroten vereist de financiële regelgeving (BBV) dat er niet aan wensdenken wordt gedaan. Tot de voorstellen en herijking zijn uitgewerkt wordt daarom ingeschat dat een deel van de verhoging van de arbeidscapaciteit blijvend van aard zal zijn. Hiervoor is bij de Kadernota 2025-2028 een bedrag van € 20 miljoen ingeschat waarvoor bij de Begroting 2025 een stelpost van € 10 miljoen (2026) en € 15 miljoen (2027 e.v.) is opgenomen. Een eerste aanwijzing vanuit de herbezinning is dat als het takenpakket niet wijzigt, er voor de organisatie nog een substantieel bedrag voor arbeidscapaciteit nodig is om de taken op het huidige niveau uit te voeren.
2. Aanpassing stelpost loon en prijsindexatie.
3. Overige beleidswensen op basis van structureel beleid.

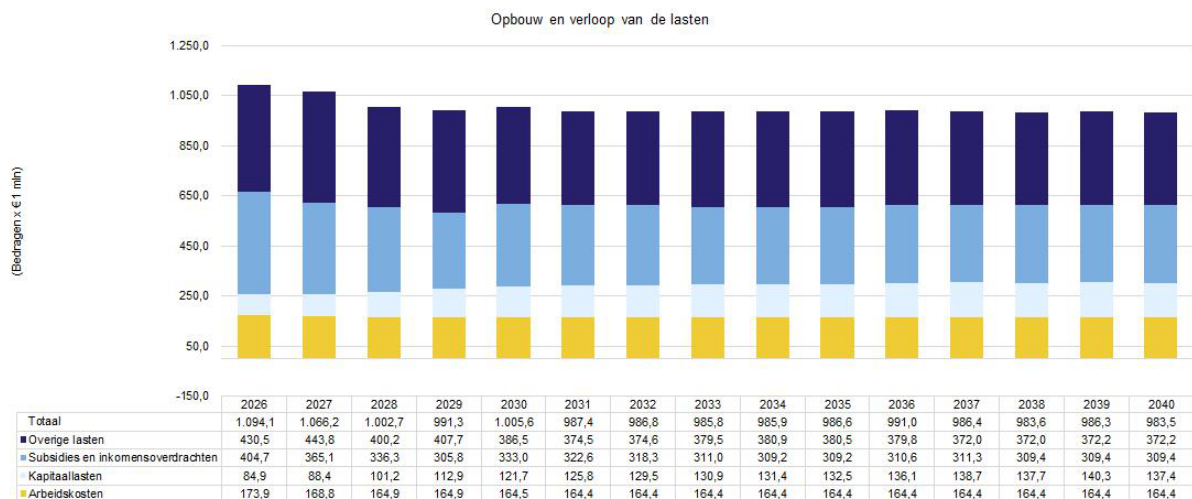
NB: In de Kadernota 2025-2028 werd het begrotingssaldo aangepast voor onderhoudswerkzaamheden binnen Ambitie 2. Door het realistisch ramen en plannen van de onderhoudswerkzaamheden (met grote verschillen tussen de jaren) zou er anders onterecht een onvoorspelbaar beeld in het structurele begrotingssaldo ontstaan. In de Voorjaarsnota 2025 wordt voorgesteld te werken met een voorziening voor groot onderhoud waardoor deze aanpassing niet meer nodig is.

Het begrotingssaldo is het verschil tussen de geraamde baten en lasten in een bepaald jaar. Deze overschotten of tekorten worden verrekend met de algemene vrije reserve. Het begrotingssaldo geeft aan of er op de lange termijn sprake is van een reëel en structureel begrotingsevenwicht. Het begrotingssaldo mag tijdelijk negatief zijn. Dit tekort op het begrotingssaldo wordt dan gedekt uit de algemene vrije reserve. Dit kan alleen zolang er vrije ruimte is in de Algemene vrije reserve. Het begrotingssaldo is te beïnvloeden door te sturen op de baten en/of de lasten.

Lange termijn doorkijk

Lasten

Toelichting:

Aansluitend op de Voorjaarsnota 2025, waarin een lasten niveau te zien is van boven de € 1 miljard, laat 2026 een lastenniveau zien van in totaal € 1.094,1 miljoen. Na deze periode zien we een langzaam afnemend lastenniveau tot onder de € 1 miljard vanaf 2028.

Overige lasten:

Bij de overige lasten is te zien dat er (vergeleken met de Kadernota 2025-2028) minder pieken en dalen zijn. Met name in het jaar 2037 was er sprake van een grote piek in de uitgaven door onderhoud aan de tunnel voor de Rijnlandroute. Door het voorstel bij de Voorjaarsnota 2025 om te gaan werken met een voorziening voor groot onderhoud is dit gelijkmatig verdeeld.

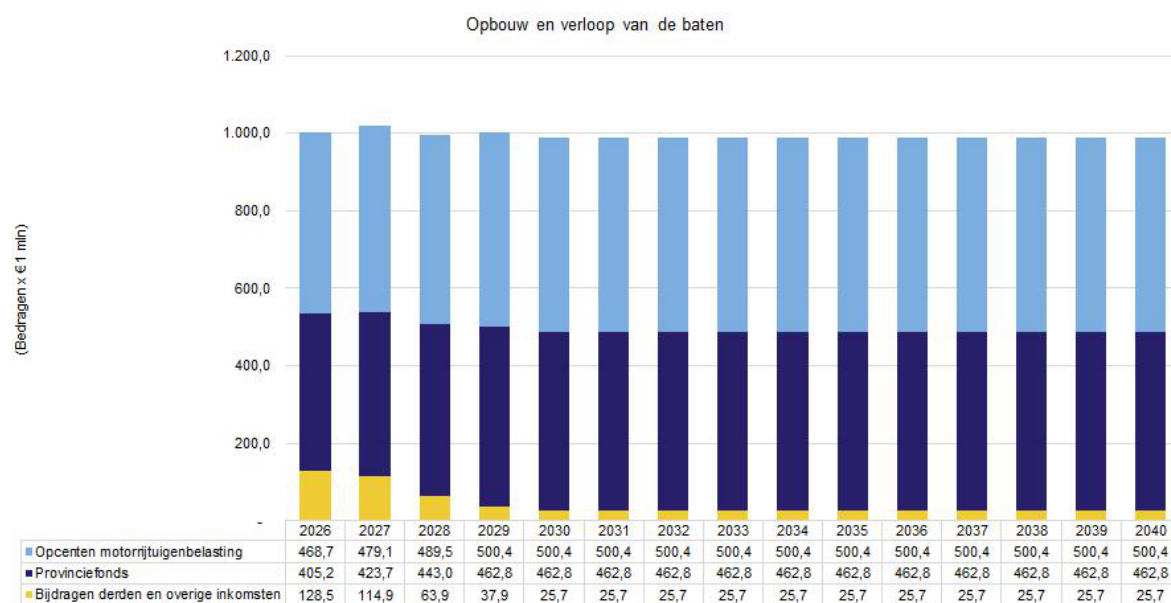
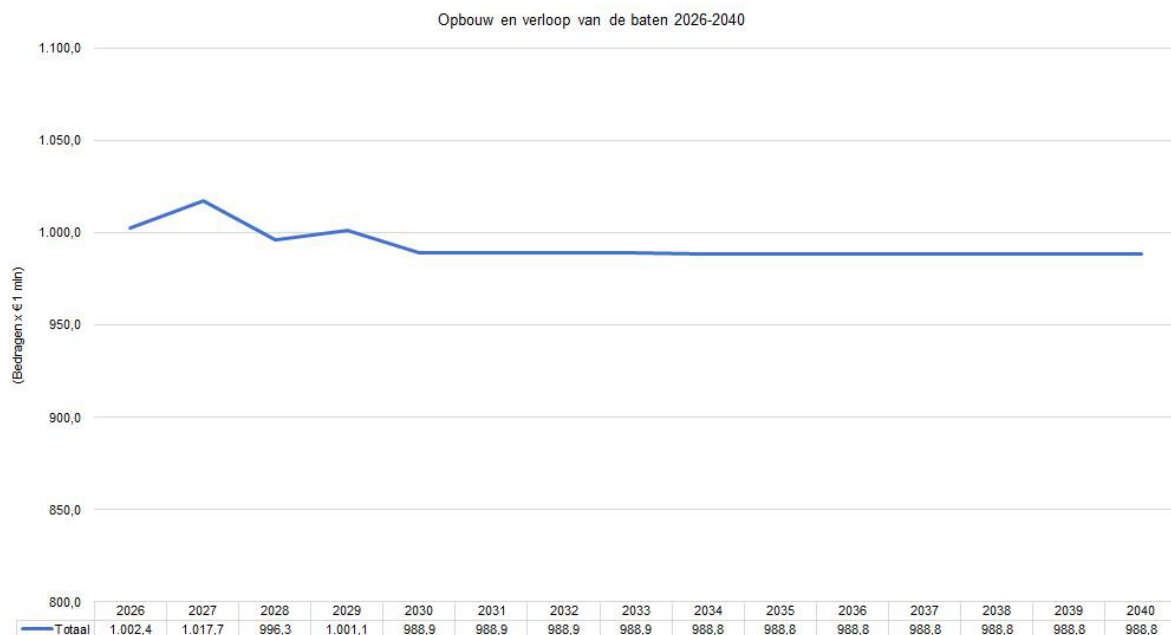
Kapitaallasten:

In de voorspelde lasten in deze periode zit een sterke stijging in de kapitaallasten van circa € 84,9 miljoen in 2026 tot ruim € 137,4 miljoen in 2040. Door het later uitvoeren van investeringen treedt deze stijging later op dan bij de Kadernota 2025-2028 begroot. En het verlengen van de afschrijvingstermijn voor de tunnel van de Rijnlandroute van 30 naar 50 jaar heeft ook effect.

Arbeidskosten:

De arbeidskosten nemen af van circa € 210 miljoen in 2025 naar ongeveer € 175 miljoen in 2026 en ongeveer € 165 miljoen structureel vanaf 2028. Dit komt ook doordat de incidentele verhoging arbeidscapaciteit voor 2024 en 2025 zoals opgenomen in de Voorjaarsnota 2024 afloopt. Ook worden inkomsten uit subsidies en speciale uitkeringen voor een korte tijd begroot omdat ze pas later bekend worden. Ook eventuele dekking uit materiële budgetten voor inhuur worden pas later begroot afhankelijk van de noodzaak.

Baten

Toelichting:

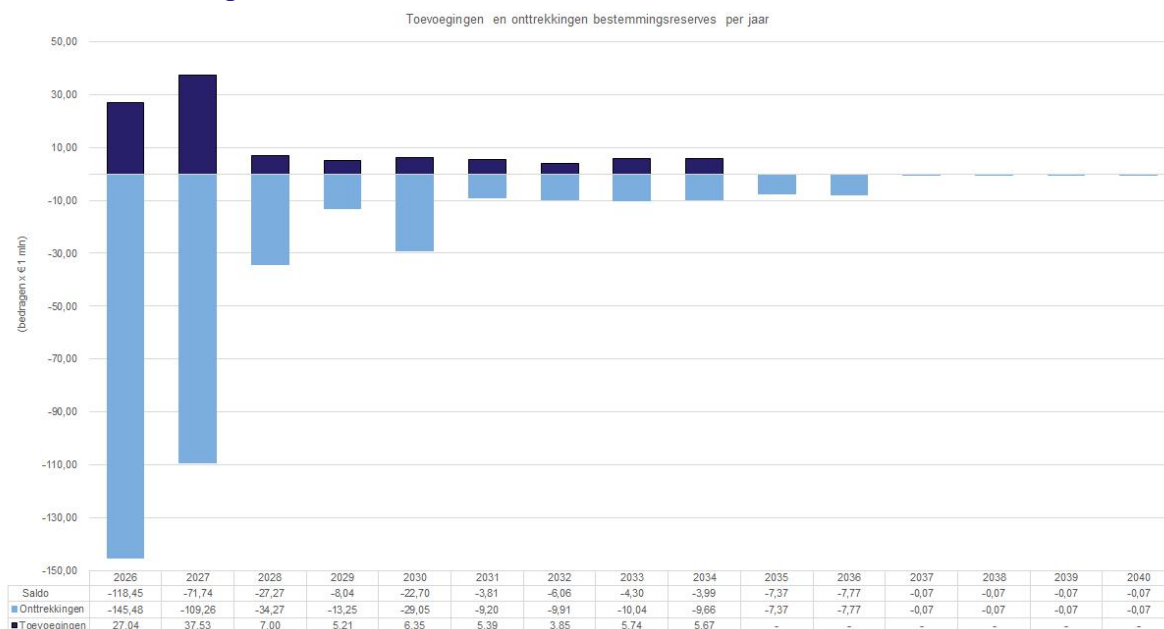
In totaal laten de baten een redelijk stabiel beeld zien met een batenniveau van rond de € 1.000 miljoen maar nooit hoger dan circa € 1.018 miljoen. Daarmee is het batenniveau constanter dan de geraamde lasten.

De grootste inkomstenbronnen van de provincie zijn de uitkering uit het Provinciefonds en de opcenten op de motorrijtuigenbelasting. We gaan ervan uit dat deze inkomsten vanaf het jaar 2029 constant blijven, in lijn met het indexatiebeleid (zie voor een nadere toelichting hierop het onderdeel '[Grondslagen](#)'). Maar eerder in deze Kadernota wordt uitgelegd dat de grootte van deze inkomstenbronnen op de langere termijn onzeker is. Dit komt door ontwikkelingen op rijksniveau.

Er worden ook baten verantwoord in de ambities. Voorbeelden hiervan zijn verkoopopbrengsten, leges of de inzet van bepaalde uitkeringen die we van het Rijk ontvangen. Daarbij is te zien dat deze overige inkomsten de

komende jaren flink afnemen. De verklaring hiervoor is dat dit vaak inkomsten zijn uit bepaalde uitkeringen van het Rijk die een einddatum hebben. We verwachten dat het afnemen van deze inkomsten in de praktijk minder groot is, omdat het Rijk dan vaak weer nieuwe (bepaalde) uitkeringen beschikbaar stelt. Die baten (en daarmee samenhangende lasten) kunnen alleen pas geraamd worden als we er zeker van zijn dat we die ook zullen ontvangen.

Inzet van bestemmingsreserves

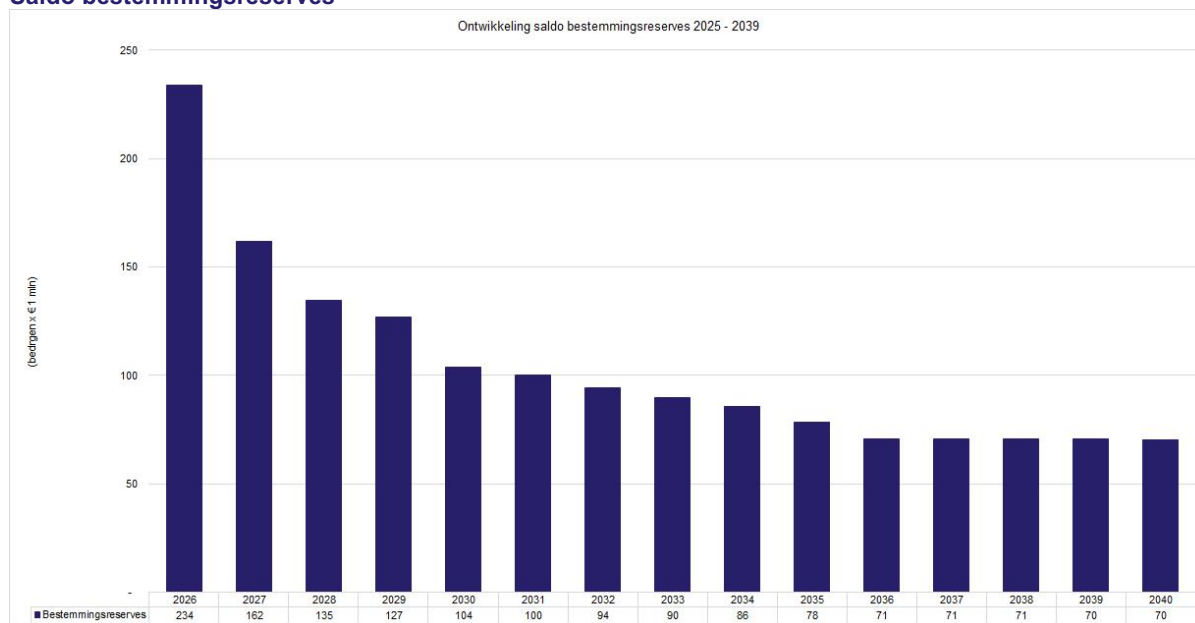

Toelichting:

De bestemmingsreserves zijn reserves die met een bepaald doel zijn ingesteld. Deze bestemmingsreserves zijn bij het instellen ervan (uiteindelijk) gevoed vanuit/via het begrotingssaldo. De Algemene reserve en de Bufferreserve Weerstandscapaciteit vallen niet onder de bestemmingsreserves en zijn daarom dan ook niet meegenomen in deze overzichten.

Als er meer geld uit een bestemmingsreserve wordt gehaald dan wordt toegevoegd dan nemen de lasten en/of baten toe. Het saldo van wat er bij en af gaat is als inzet op de ambitie terug te zien. Op de langere termijn zien we de bestemmingsreserves duidelijk dalen.

Saldo bestemmingsreserves

Toelichting

Bovenstaande grafiek laat zien dat de totale grootte van bestemmingsreserves van jaar tot jaar verschilt maar vooral daalt richting 2030 om daarna redelijk stabiel te blijven tot en met 2040. Dit laat een ander beeld zien dan andere jaren door het opheffen van reserve Beheer & Onderhoud bij de Voorjaarsnota 2025.

Voor verschillende bestemmingsreserves is de inzet van die middelen nog niet opgenomen in de meerjarige begroting, vooral voor de periode ná 2034. Deze reserves houden daarom een constant saldo. Zodra er een duidelijk beeld is van het verwachte uitgavenpatroon wordt dit opgenomen in de gewone planning- en controlcyclus. Bij het opstellen van de Begroting 2026 worden de bestemmingsreserves opnieuw bekeken, met extra aandacht voor het uitgavenpatroon en de looptijd van reserves die standaard onder het grensbedrag van € 1,5 miljoen komen.

Het afnemen van het saldo aan bestemmingsreserves betekent ook dat de lasten in de begroting lager worden. Want als er geen middelen meer in de bestemmingsreserves beschikbaar zijn dan kunnen die ook niet meer gebruikt worden om de bijbehorende kosten te dekken.

Meerjarig verloop saldo bestemmingsreserves

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Beheerplannen Natura 2000 en PAS	6.028	4.528	3.028	1.528	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bereikbaarheid	93.535	70.299	57.645	52.968	38.543	34.762	28.697	24.392	20.405	13.039	5.273	5.206	5.140	5.073	5.007
Egalisatiereserve beheer & onderhoud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Egalisatiereserve dbo infrastructuur	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Egalisatiereserve lastneming subsidies	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geen lege handen voor de landbouw	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groene ambities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Incidentele aanvulling middelen Subsidieregeling Wonen Zuid-Holland	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Interreg-cofinanciering EFRO	1.665	1.530	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730
Life Sciences & Health	3.240	3.240	3.240	3.240	3.240	3.240	3.240	3.240	3.240	3.240	3.240	3.240	3.240	3.240	3.240
Meerjarenplan Bodem, ondergrond en grondwater	24.869	24.409	25.021	25.632	26.244	26.244	26.244	26.244	26.244	26.244	26.244	26.244	26.244	26.244	26.244
MIT MKB Innovatiestimulering topsectoren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mobiliteit	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	2	2	2	2	2
NatuurNetwerk Nederland	20.938	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwikkelingsperspectief Grevelingen en Volkerak-Zoom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Project duurzame ontwikkeling Zuidplaspolder	12.016	8.320	8.320	8.320	1.335	1.335	1.335	1.335	1.335	1.335	1.335	1.335	1.335	1.335	1.335
Regionale netwerken in Zuid-Holland (RNIZ)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Ontwikkelopgave natuur	13.352	56	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Reserve UPG 40	2.383	2.383	2.383	2.383	2.383	2.383	2.383	2.383	2.383	2.383	2.383	2.383	2.383	2.383	2.383
Restauratie & herbestemming monumenten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Versterking economie	25.424	24.949	19.137	16.662	16.262	16.262	16.262	16.262	16.262	16.262	16.262	16.262	16.262	16.262	16.262
Warmteleiding Warmteling	15.212	7.212	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Totaal	233.712	161.977	134.707	126.666	103.967	100.159	94.094	89.791	85.804	78.438	70.671	70.605	70.539	70.472	70.406

Stelposten

In de provinciale begroting wordt gebruik gemaakt van stelposten voor toekomstige loon- en prijsstijgingen. De stelposten dragen bij aan een reële begroting en zorgen ervoor dat in toekomstige jaren voldoende middelen aanwezig zijn om loon- en prijsstijgingen op te vangen. Voor de benodigde omvang van de stelposten en de wijze waarop deze stelposten ingezet worden is het provinciale indexatiebeleid leidend. In het onderdeel [Grondslagen](#) < Indexatie is meer informatie opgenomen, waaronder de te hanteren indexen voor de Begroting en de daarbij behorende percentages.

In deze Kadernota is indicatief berekend wat het effect is van de geactualiseerde indexatiepercentages op de omvang van de stelposten. Daarnaast is ook de nieuwe jaarschijf voor T+5 jaar (= 2030) toegevoegd. De daadwerkelijke mutatie wordt pas verwerkt in de Begroting. Op die manier zorgen we ervoor dat de bijstelling aan de lastenkant gelijk loopt aan de bijstelling aan de batenkant (vanuit het provinciefonds).

Stelpost looncompensatie

Ontwikkeling van de omvang van de stelpost

(bedragen x € 1 miljoen)	Huidige collegeperiode			Nieuwe collegeperiode		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.
A Stand na Begroting 2025						
1 Beschikbaar op stelpost	4,8	10,6	18,7	26,0	33,9	33,9
B Mutaties						
1 Begroting 2026: bijstelling stelpost (indicatief)	-	-1,5	1,4	2,8	3,7	12,9
2 Begroting 2026: verlaging stelpost t.b.v. ambities	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Subtotaal B: Totaal mutatie looncompensatie	4,8	-1,5	1,4	2,8	3,7	12,9
Resterend voor de looncompensatie	4,8	9,1	20,1	28,8	37,6	46,8
C Effecten CAO-afspraken						
1 Effecten CAO 1 juli 2025 - 30 juni 2026 (indicatief)	-4,8	-7,4	-7,4	-7,2	-7,2	-7,2
Resterend voor de looncompensatie na CAO	0	2,7	12,7	21,5	30,4	39,6

Toelichting

De huidige CAO-afspraken lopen tot 1 juli 2025. Hierdoor is in de Begroting 2025 een deel van het beschikbare budget beschikbaar gebleven op de stelpost (1 juli 2025 - 31 december 2025). Het overgebleven budget is beschikbaar voor nieuwe CAO-afspraken die zien op de periode 1 juli 2025 tot en met 31 december 2025. Bij het opstellen van deze Kadernota is het conceptakkoord gepubliceerd van de nieuwe CAO-afspraken voor de periode 1 juli 2025 tot 1 juli 2026. De financiële effecten van dit conceptakkoord passen binnen de huidige omvang van de stelpost, waardoor voor 2025 geen bijstelling nodig is (C1).

Voor het jaar 2026 geldt dat de stelpost verlaagd kan worden, omdat de verwachte loonontwikkeling op basis van de CPB-cijfers lager is dan waar vorig jaar mee is gerekend. Jaarschijf 2030 wordt nieuw toegevoegd in deze Kadernota, waardoor hier een hogere aanvulling op benodigd is.

Stelpost prijscompensatie

Ontwikkeling van de omvang van de stelpost

(bedragen x € 1 miljoen)	Huidige collegeperiode		Nieuwe collegeperiode		
	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.
A Stand na Begroting 2025					
1 Beschikbaar op stelpost	16,2	27,5	46,5	66,7	66,9
B Mutaties					
1 Begroting 2026: bijstelling stelpost (indicatief)	-2,7	-4,3	-6,9	-9,6	4,9
2 Begroting 2026: verlaging stelpost t.b.v. ambities	pm	pm	pm	pm	pm
Subtotaal B: Totaal mutatie prijscompensatie	-2,7	-4,3	-6,9	-9,6	4,9
Resterend voor de prijscompensatie	13,5	23,2	39,6	57,1	71,8

Toelichting

Voor de jaren 2026-2029 geldt dat de stelpost verlaagd kan worden, omdat de verwachte prijsontwikkeling lager is dan waar vorig jaar mee is gerekend. Dit komt vooral door de aanpassing van de grond-, weg- en waterbouw index. Er wordt niet langer gewerkt met een 3-jarig gemiddelde, maar met een combinatie van de werkelijke prijsontwikkeling in het achterliggende jaar (voor 2026) en de index voor bruto overheidsinvesteringen vanuit de CPB-raming (voor 2027 en verder). Jaarschijf 2030 wordt nieuw toegevoegd in deze Kadernota, waardoor hier een aanvulling op benodigd is.

Stelpost prijscompensatie kredieten

Ontwikkeling van de indexatie van investeringskredieten

(bedragen x € 1 miljoen)	Huidige collegeperiode		Nieuwe collegeperiode		
	2026	2027	2028	2029	2030
A Verwachte indexatie van investeringskredieten					
12-1 Aanleg en verbetering (PZI)	-	-	4,2	2,2	5,3
22-2 Beheer en onderhoud infrastructuur	1,1	1,1	8,7	6,4	8,5
37-2 Recreatie (Vlietland)	0,1	0,3	-	-	-
48-1 Bedrijfsvoering (ICT)	0,1	0,3	0,5	0,5	0,7
58-1 Bedrijfsvoering (Gebouwen)	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1
Totaal verwachte indexatie van investeringskredieten	1,4	1,8	13,6	9,3	14,6

Toelichting

Investeringskredieten worden geïndexeerd met uitzondering van kredieten na de periode T+5 jaar. Op basis van de raming van de netto investeringsuitgaven (exclusief de uitgaven die gedekt worden door bijdragen van derden) toont bovenstaande tabel wat dit betekent voor de verwachte toename van investeringskredieten.

Voor de investeringsprojecten van aanleg en verbetering (PZI) is tot en met 2027 al een apart budget beschikbaar gesteld binnen de ambitie, waardoor dit niet in bovenstaande tabel is opgenomen.

Ontwikkeling van de omvang van de stelpost voor afschrijvingslasten

(bedragen x € 1 miljoen)	Huidige collegeperiode		Nieuwe collegeperiode		
	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.
A Stand na Begroting 2025					
1 Beschikbaar op stelpost	-	-	-	-	-
B Mutaties					
1 Begroting 2026: bijstelling stelpost (indicatief)	0,0	0,1	0,6	0,9	1,4
2 Begroting 2026: verlaging stelpost t.b.v. ambities	pm	pm	pm	pm	pm
Subtotaal B: Totaal mutatie prijscompensatie kredieten	0,0	0,1	0,6	0,9	1,4
Resterend voor de prijscompensatie	0,0	0,1	0,6	0,9	1,4

Toelichting

De indexatie van investeringskredieten vertaalt zich in hogere afschrijvingslasten. Op basis van de gemiddelde afschrijvingstermijn per categorie van investeringskredieten toont bovenstaande tabel wat dit betekent voor de verwachte toename van afschrijvingslasten.

Financiële indicatoren

Signaleringswaarden

In de Kadernota worden jaarlijks voor vijf financiële kengetallen signaleringswaarden vastgesteld door Provinciale Staten. De signaleringswaarden zijn opgenomen in onderstaand overzicht. Uit het coalitieakkoord 'Krachtig Zuid-Holland' is financiële spelregel no. 6 hierop van toepassing: 'Wanneer meerdere indicatoren -zoals de kapitaallasten en schuldquote- de signaleringswaarde dreigen te bereiken, gaan wij in gesprek met Provinciale Staten en komen wij met voorstellen om de indicatoren te beheersen.'

Wettelijke kengetallen	Originele Begroting 2025	Jaarrekening 2024	Signaleringswaarden PS
Netto schuldquote	86%	68%	200%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	84%	68%	-
Solvabiliteitsratio	42%	43%	20%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	-
Structurele exploitatieruimte	-18,9%	8,0%	-
Belastingcapaciteit (tarief PZH t.o.v. gemiddelde)	114%	113%	-

Kengetallen vanuit financiële verordening	Originele Begroting 2025	Jaarrekening 2024	Signaleringswaarden PS
Structurele lasten investeringen	7,4%	7,7%	20%
Garant- en borgstellingen	0,0%	1,0%	20%
Weerstandsvermogen – incidenteel	1,0	1,0	1,0
Weerstandsvermogen – structureel	9,2	20,2	1,0

Duiding signaleringswaarden

De commissie BBV heeft aangegeven dat het een bewuste keuze is geweest om geen norm op te leggen voor de kengetallen die sinds enkele jaren verplicht worden meegenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen. Een kengetal of de ontwikkeling van een kengetal is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. Hierin kunnen bewuste keuzes zijn gemaakt. Bovendien zegt één kengetal op zich niet veel. Het gaat om de onderlinge samenhang van de kengetallen en de uitleg hierbij. Daarnaast staan de verschillende kengetallen niet los van elkaar. Een hogere schuldquote betekent bijvoorbeeld vrijwel altijd hogere structurele lasten van investeringen.

De signaleringswaardes worden per P&C-product afgezet tegen de gemeten waardes waarbij de signaleringswaarde vier keer (Kadernota, Begroting, Voorjaarsnota en Najaarsnota) wordt afgezet tegen een begrote (geplande) waarde en één keer (jaarrekening) tegen een gerealiseerde waarde.

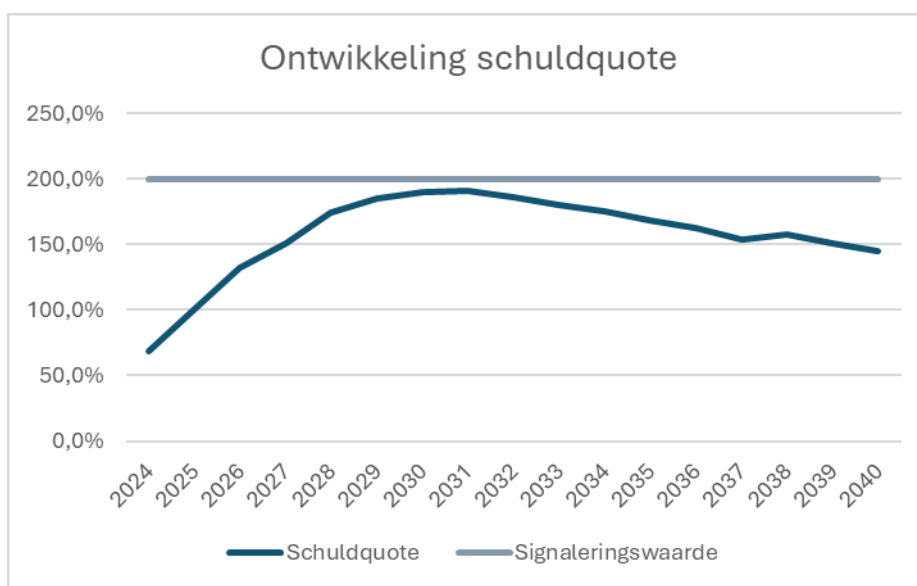
Door de verandering van de begrote baten in sommige jaarschijven in deze Kadernota worden de kengetallen schuldquote, structurele lasten investeringen en garant- en borgstellingen beïnvloed. Deze kengetallen zijn verhoudingsgetallen ten opzichte van de totale baten. Een sterke stijging of daling van de baten (zoals bijvoorbeeld bij taakmutaties) kan een grote impact hebben op de kengetallen.

Netto schuldquote

De netto schuldquote wordt berekend door de schuld van de provincie te delen door de jaarlijkse baten van de provincie. Conform de "[Regeling vaststelling wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in begroting en jaarverslag provincies en gemeenten](#)" wordt dit kengetal al enkele jaren in de begroting weergegeven in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Er bestaat voor provincies geen formele bovengrens voor de schuldquote. De VNG houdt voor gemeenten (veel exploitatie uitgaven) een bovengrens van 130% aan. Bij waterschappen is juist sprake van intensieve investeringsuitgaven, daar is geen bovengrens gesteld maar wordt een grens van <250% als acceptabel gezien.

Vastgestelde signaleringswaarde: 200%

Korte analyse:

De begrote (geplande) netto schuldquote in deze Kadernota stijgt van 68% in jaarschijf 2024 tot een maximum van 191% in jaarschijf 2031 waarna deze weer gestaag afneemt. Hij blijft dus te allen tijde onder de signaleringswaarde van 200%. Dit beeld is ongeveer hetzelfde als wat vorig jaar gepresenteerd werd in de Kadernota, alleen ligt de piek iets lager en 2 jaar verder in de tijd. Dat laatste komt doordat geplande investeringen ook opschuiven in de tijd.

Solvabiliteit

De solvabiliteit wordt berekend conform de "Regeling vaststelling wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in begroting en jaarverslag provincies en gemeenten". Dit kengetal wordt al enkele jaren in de begroting weergegeven in de paragraaf Weerstandsvermogen. Deze ratio geeft aan welk percentage van de bezittingen is gefinancierd door eigen vermogen.

Vastgestelde signaleringswaarde: 20%

Korte analyse:

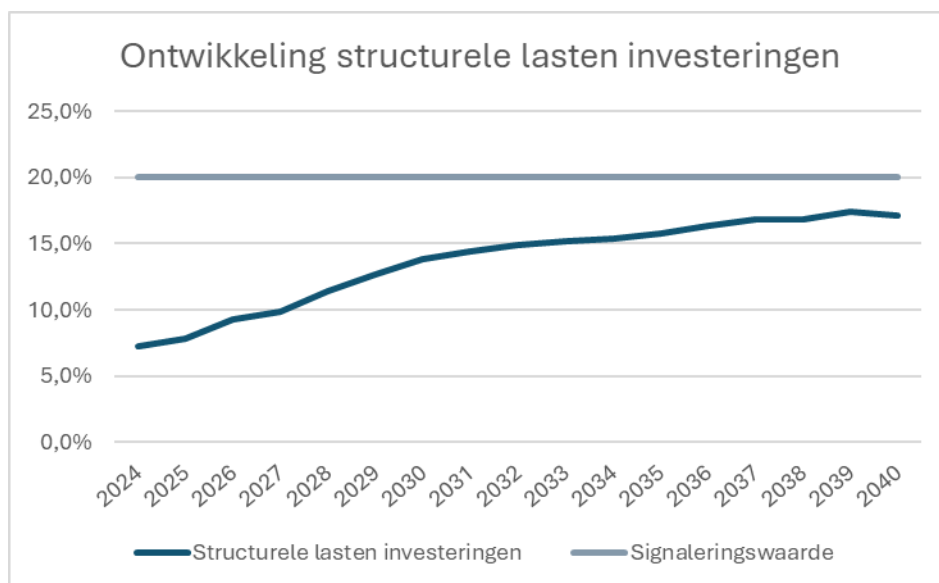
Het beeld voor de solvabiliteitsratio is enigszins verslechterd sinds de vorige Kadernota. Dat komt voornamelijk doordat de meerjarige reserves gedaald zijn. Het beeld dat deze ratio op de lange termijn weer verbetert, blijft hetzelfde. De solvabiliteitsratio blijft in deze prognose altijd boven de signaleringswaarde.

Structurele lasten investeringen

Deze ratio geeft de verhouding tussen de structurele lasten van meerjarige investeringen en de baten in een begrotingsjaar weer. De lasten bestaan uit de totale som van de afschrijvingslasten en rentelasten van geactiveerde investeringen en uit de lasten van meerjarige (lease)verplichtingen.

Door naast de kapitaallasten ook rekening te houden met o.a. leaseconstructies wordt gekeken naar de totale jaarlijkse kosten van alle meerjarige investeringen, ongeacht de manier waarop ze gefinancierd zijn. Deze lasten zijn niet meer beïnvloedbaar voor PS en drukken voor langere tijd op de begroting.

Vastgestelde signaleringswaarde: 20%

Korte analyse:

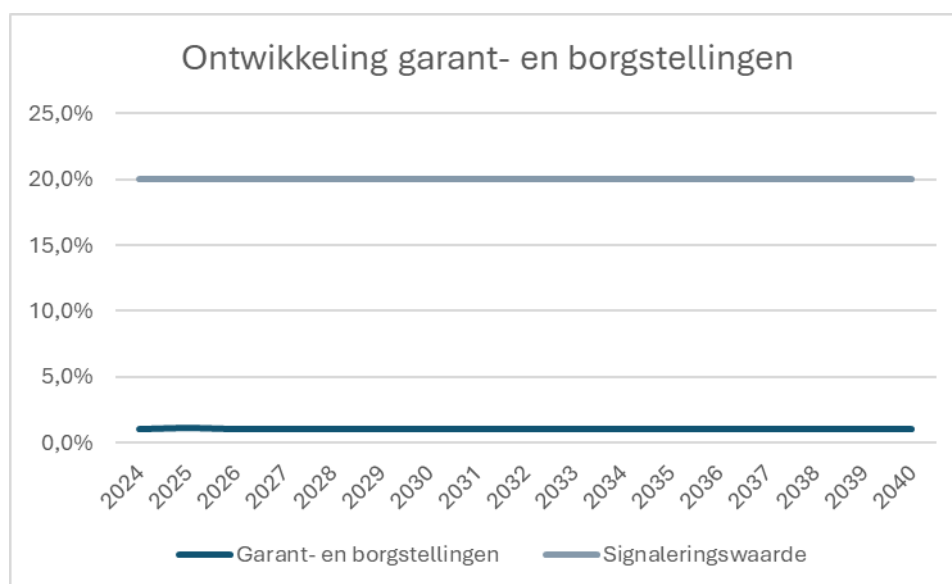
Dit beeld is ongewijzigd t.o.v. de Kadernota van vorig jaar. De ratio blijft ook op de lange termijn onder de signaleringswaarde van 20%.

Garant- en borgstellingen

Dit kengetal geeft de verhouding weer tussen de hoogte van de garant- en borgstellingen die de provincie heeft afgegeven en de baten in een jaar. De garant- en borgstellingen zijn verplichtingen die (behalve in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing) niet cijfermatig op de balans worden meegeteld. Het gaat hierbij om de garant- en borgstellingen. Conform artikel 50 van het BBV moet het bedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt, worden vermeld.

Doordat de totale hoogte van deze garant- en borgstellingen potentiële toekomstige verplichtingen zijn en de (uitkomsten) van het benodigd weerstandsvermogen beïnvloeden, is de verhouding tussen het totaal van deze posten en de totale baten van belang.

Vastgestelde signaleringswaarde: 20%

Korte analyse:

Het huidige saldo garant- en borgstellingen is zeer beperkt. Het betreft hier incidentele besluiten en nieuwe garant- en borgstellingen. Er worden echter geen nieuwe garant- en borgstellingen begroot in de meerjarenbegroting.

Weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen (de financiële ruimte om onverwachte tegenvallers op te vangen) wordt onderscheid gemaakt tussen incidenteel en structureel weerstandsvermogen. Sinds de Voorjaarsnota 2023 (en daarmee geldt dit voor deze Kadernota) is de gewijzigde Financiële verordening 2021 van kracht: voor het weerstandsvermogen wordt de signaleringswaarde/norm van minimaal 1 gehanteerd. Dit houdt in dat tegenover de totale omvang van de geïdentificeerde risico's (de weerstandscapaciteit) een minimaal even groot bedrag is opgenomen. De Bufferreserve Weerstandscapaciteit is er voor de incidentele weerstandscapaciteit, hiermee kunnen de risico's met een incidenteel karakter worden afgedekt. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de post onvoorzien (nihil), het structurele begrotingssaldo en onbenutte belastingcapaciteit.

Korte analyse:

Zowel het incidenteel als het structureel weerstandsvermogen is de afgelopen jaren ruim boven de signaleringswaarde gebleven. Dit betekent dat er zowel structureel en incidenteel ruim voldoende geld is om de in kaart gebrachte risico's op te vangen. De geïdentificeerde risico's worden jaarlijks tenminste twee keer beoordeeld en indien nodig aangepast, namelijk bij het opstellen van de provinciale Jaarrekening en Begroting. Zie voor een nadere toelichting op de risico's de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing in de Jaarrekening 2024.

Het structurele weerstandsvermogen is ten opzichte van de Jaarrekening 2024 gedaald van 20,2 naar 5,8 door een daling van het structurele begrotingssaldo ((€ 148,0 miljoen onbenutte belastingcapaciteit 2025 + € -/- 79,7 miljoen structureel begrotingssaldo VJN 2025) / € 11,8 miljoen omvang structurele risico's).

Structurele weerstandsvermogen (bedragen x € 1 miljoen)		Bedrag
A	Onbenutte belastingcapaciteit 2025	148,0
B	Structureel begrotingssaldo Voorjaarsnota 2025	-79,7
C	Subtotaal (som A+B)	68,3
D	Structurele risico's	11,8
E	Structurele weerstandsvermogen (C / D)	5,8

Het incidentele weerstandsvermogen is onveranderd ten opzichte van de Jaarrekening 2024 en voldoet aan de norm van 1 (€ 65,4 mln incidentele weerstandscapaciteit / € 65,4 mln omvang incidentele risico's).

Incidenteel weerstandsvermogen (bedragen x € 1 miljoen)		Bedrag
A	Incidentele weerstandscapaciteit	65,4
B	Omvang incidentele risico's	65,4
C	Subtotaal (A / B)	1,0

Grondslagen

Algemene grondslagen

Bij het opstellen van de P&C producten is rekening gehouden met de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de financiële verordening zoals door Provinciale Staten is vastgesteld.

Basis voor de ramingen in deze Kadernota

De Kadernota 2026-2029 bestaat uit de jaarschijven 2026 tot en met 2029. Hierin zijn de effecten van de Voorjaarsnota 2025 voor komende jaren uitgewerkt en opgenomen.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten voor de provincie waarbij nog niet is bepaald waar dit geld aan wordt uitgegeven. Deze middelen zijn daarmee vrij te besteden (in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen). De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

Lokale heffingen

De opbrengst van de lokale heffingen bestaat vrijwel volledig uit inkomsten voor de opcenten motorrijtuigenbelasting.

Provinciefonds

De raming van de inkomsten uit het Provinciefonds is gebaseerd op de September- en Decembercirculaire 2024. Deze circulaire bevatten nieuwe gegevens over uitkeringen die de provincie vanuit het Rijk ontvangt, die nog niet in de begroting voor 2025 waren meegenomen.

De uitkering uit het provinciefonds bestaat uit een algemene uitkering en decentrale uitkeringen, die een eigen verdeling over de provincies hebben. De indexatie van de algemene uitkering in het Provinciefonds is gekoppeld aan het nominaal bruto binnenlands product. Deze cijfers worden gepubliceerd door het CPB en in de circulaire verwerkt.

Dividenduitkering

De provincie ontvangt geld (dividend) vanuit de deelnemingen, bedrijven of organisaties waarin zij een aandeel heeft. Op dit moment zijn dat de BNG, NWB en de ZEH.

Algemene uitkering en decentralisatie-uitkeringen van het provinciefonds

De ontwikkelingen van de algemene uitkering en de decentrale uitkeringen worden altijd voor T+5 jaren gegeven. Dit wordt ook zo verwerkt in de begroting. Deze periode wordt gebruikt als grens voor het vullen van de stelpost indexatie. Dit betekent dat de indexatie van kosten en inkomsten wordt berekend en vastgelegd voor de komende vijf jaar, met als doel om te voorkomen dat de ontwikkeling van inkomsten (baten) en uitgaven (lasten) niet in evenwicht is. Dit principe wordt ook toegepast op de ontwikkeling van de inkomsten opcenten op de motorrijtuigenbelasting, zodat er een evenwichtige financiële planning is voor de komende vijf jaar.

Indexatie

Indexering is het aanpassen van geldbedragen aan een indexcijfer. Vaak betreft dit aanpassing aan de inflatie zodat het reële bedrag gelijk blijft. In de provinciale context betekent dit dat beschikbare budgetten worden opgehoogd zodat hiermee dezelfde koopkracht behouden blijft. De begroting wordt hiermee waardevast gemaakt.

In de Financiële verordening 2021 zijn de kaders opgenomen met betrekking tot indexatie. De praktische uitvoering daarvan is vastgelegd in een Uitvoeringsnota indexatiebeleid die GS vaststelt. Gelijktijdig aan het opstellen van deze Kadernota is die uitvoeringsnota geactualiseerd en ter bespreking met Provinciale Staten (via de Commissie voor Onderzoek van de Rekening) gedeeld (zie [link](#)). Onderstaande informatie en de in de tabel opgenomen indexcijfers zijn al in lijn gebracht met de beoogde actualisatie.

Categorie	Te hanteren index(en)	Bron
Baten		
- Opcenten motorrijtuigenbelasting - Precario	Nationale consumentenprijsindex (CPI) De gemiddelde prijs op jaarbasis van een pakket goederen en diensten. Het prognose percentage wordt gebaseerd op de verzamelde bijlagen met lange reeksen t/m T+4 (MLT) waarbij het percentage voor het 4de jaar ook wordt gebruikt voor het 5de jaar.	CPB Februari/maart raming
Lasten		
- Beheer en onderhoud infrastructuur - Beheer en onderhoud natuur	42/43: Grond-, weg- en waterbouw (GWW) Deze index bevat een gewogen gemiddelde van tien deelgebieden die binnen de GWW worden onderscheiden. De index bevat de ontwikkeling van de kosten van loon, materiaal en materieel voor grond-, weg- en waterbouwprojecten. De GWW-index is alleen retrospectief beschikbaar en bevat dus geen verwachte prijsontwikkeling van toekomstige jaren. Het prognose percentage voor T+1 wordt berekend op basis van de index '42/43: Grond-, weg- en waterbouw; inputprijsindex 2020=100' (link) waarbij het laatst bekende indexcijfer wordt afgezet tegen de in de vorige Kadernota vastgestelde index.	CBS retrospectief Periode: T+1

Categorie	Te hanteren index(en)	Bron
	Voorbeeld: in de Kadernota 2025 is het indexcijfer 133,6 gebruikt. Bij het opstellen van de Kadernota 2026 is het laatst bekende indexcijfer 136,4. Het indexatiepercentage wordt dan $136,4 - 133,6 = 2,8 / 133,6 * 100\% = 2,10\%$ Index Bruto Overheidsinvesteringen (IBOI) Deze index bevat de gemiddelde prijsstijging van de bruto investeringen van de collectieve sector. De investeringen bestaan onder meer uit infrastructuur, vervoermiddelen, software etc. Het onderdeel infrastructuur weegt relatief zwaar mee in de IBOI. Het prognose percentage voor T+2 t/m T+5 wordt gebaseerd op de IBOI in de verzamelde bijlagen met lange reeks t/m T+4 (MLT) waarbij het percentage voor het 4de jaar ook wordt gebruikt voor het 5de jaar.	
- Loonontwikkeling formatie incl. pensioenpremies - Vergoeding Statenleden	Prijs overheidsconsumptie: beloning werknemers (PO:bw) Dit is de gemiddelde stijging van de lonen en salarissen van de collectieve sector exclusief een voortschrijdend gemiddelde van de jaarlijkse incidentele loonstijgingen. Het prognose percentage wordt gebaseerd op de verzamelde bijlagen met lange reeksen t/m T+4 (MLT) waarbij het percentage voor het 4de jaar ook wordt gebruikt voor het 5de jaar.	CPB Februari/maart raming Periode: T+2 t/m T+5
Inhuur	Cao-lonen, contractuele loonkosten en arbeidsduur Deze index bevat de ontwikkeling van cao-lonen, de contractuele loonkosten en de contractuele arbeidsduur van werknemers in Nederland die vallen onder een collectieve arbeidsovereenkomst (cao). Deze index is alleen retrospectief beschikbaar en bevat dus geen verwachte prijsontwikkeling van toekomstige jaren. Het prognose percentage voor T+1 wordt berekend op basis van 'CBS-prijsindexcijfer CAO lonen per uur, inclusief bijzondere beloningen, categorie zakelijke dienstverlening, reeks 2020=100' (link) waarbij het laatst bekende indexcijfer wordt afgezet tegen de in de vorige Kadernota vastgestelde index. Cao-loon marktsector Deze index bevat de gemiddelde stijging van de lonen in de marktsector (bedrijven exclusief gezondheids- en welzijnszorg) volgens de cao's. Het prognose percentage voor T+2 t/m T+5 wordt gebaseerd op verzamelde bijlagen met lange reeks t/m T+4 (MLT) waarbij het percentage voor het 4de jaar ook wordt gebruikt voor het 5de jaar.	CBS retrospectief Periode: T+1 CPB Februari/maart raming Periode: T+2 t/m T+5
- Concessies Openbaar vervoer - Waterbus en veer	Landelijke Bijdrage-Index (LBI) De LBI volgt onafhankelijk de kostenontwikkeling van de sector uitgesplitst naar voertuig en brandstof type. Voor de prognose wordt gebruik gemaakt van het gemiddelde van de uitsplitsing Bussen - Diesel, Bussen - Elektrisch, en Trein - Elektrisch. Prognose percentage voor T+1 wordt ook gebruikt voor de resterende jaren.	DOVA (Samenwerkingsverband van decentrale OV-autoriteiten)
- Meerjarige boekjaarsubsidies - Omgevingsdiensten	Gewogen index van 1/3 (imoc) en 2/3 (PO:bw) De meerjarige boekjaarsubsidies die worden verstrekt en de bijdragen aan de omgevingsdiensten dienen ter dekking van zowel materiële lasten als personele lasten. De precieze verhouding kan verschillen per meerjarige subsidie en bijdrage aan omgevingsdienst. In de begroting wordt voor de stelpost uitgegaan van een verhouding van 1/3e materiële lasten waarvoor de Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) wordt gehanteerd en voor 2/3e aan personele lasten waarvoor de Prijs overheidsconsumptie: beloning werknemers (PO:bw) wordt gehanteerd. Het prognose percentage wordt gebaseerd op de verzamelde bijlagen met lange	CPB Februari/maart raming

Categorie	Te hanteren index(en)	Bron
	reeksen t/m T+4 (MLT) waarbij het percentage voor het 4de jaar ook wordt gebruikt voor het 5de jaar.	
Resterende budgetten incl. ICT	Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) Dit is de gemiddelde stijging van de prijzen van de netto materiële consumptie van de collectieve sector (zie ook toelichting op definitie van collectieve sector). De netto materiële consumptie is gelijk aan de som van de lopende aankopen van goederen en diensten (bijvoorbeeld kosten van energie, huisvesting, kantoorartikelen, uitzendkrachten), de afschrijvingen (bijv. die op infrastructuur, gebouwen, wagenpark en computers) en de verkopen (bijv. schoolgelden, reinigingsrechten, verkopen sociale werkplaatsen, vergoeding van de EU voor het innen van de invoerrechten, bouwleges en verhuur van schoolgebouwen door gemeenten aan het bijzonder onderwijs). Het prognose percentage wordt gebaseerd op de verzamelde bijlagen met lange reeksen t/m T+4 (MLT) waarbij het percentage voor het 4de jaar ook wordt gebruikt voor het 5de jaar.	CPB Februari/maart raming
Investeringsen		
- Aanleg en verbetering infrastructuur - Beheer en onderhoud infrastructuur - Natuur - Recreatie	Voor deze investeringen worden de indexen van de GWW en IBOI toegepast zoals dat eerder is toegelicht in deze tabel bij de categorie Lasten: Beheer en onderhoud infrastructuur + Beheer en onderhoud natuur.	
- Gebouwen (huisvesting) - ICT - Overige investeringen	Voor deze investeringen wordt de index gehanteerd van de 'Prijs overheidsconsumptie, netto materiaal (imoc)' zoals dat eerder is toegelicht in deze tabel bij de categorie Lasten: Resterende budgetten incl. ICT.	

Te hanteren indexen voor Begroting 2026

Categorie	Te hanteren index(en)	Bron	2026	2027	2028	2029	2030
Baten							
Opcenten mrb, precario	Nationale consumentenprijsindex (cpi)	CPB februari 2025	2,6%	2,3%	2,2%	2,2%	2,2%
Lasten							
Beheer en onderhoud infrastructuur, natuur	GWW (T+1) IBOI (T+2 t/m T+5)	CBS jan 2025 t.o.v. jan 2024 CPB februari 2025	2,1%	2,5%	2,6%	2,4%	2,4%
Loonontwikkeling, vergoeding Statenleden	Prijs overheidsconsumptie: beloning werknemers	CPB februari 2025	1,8%	5,7%	4,6%	4,3%	4,3%
Inhuur	Cao-lonen, contractuele loonkosten en arbeidsduur (T+1) Cao-loon marktsector (T+2 t/m T+5)	CBS jan 2025 t.o.v. jan 2024 CPB februari 2025	5,6%	3,6%	3,4%	3,2%	3,2%
Concessies Openbaar vervoer, waterbus en veer	Landelijke Bijdrage-Index (LBI)	DOVA	4,4%	4,4%	4,4%	4,4%	4,4%
Meerjarige boekjaarsubsidies, omgevingsdiensten	1/3 prijs overheidsconsumptie: beloning werknemers en 2/3 Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	CPB februari 2025	1,9%	4,5%	3,8%	3,6%	3,6%
Resterende budgetten, inclusief ICT	Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	CPB februari 2025	2,1%	2,2%	2,2%	2,3%	2,3%

Categorie	Te hanteren index(en)	Bron	2026	2027	2028	2029	2030
Investerings							
Aanleg en verbetering infrastructuur Beheer en onderhoud infrastructuur Natuur Recreatie	GWW (T+1) IBOI (T+2 t/m T+5)	CBS jan 2025 t.o.v. jan 2024 CPB februari 2025	2,1%	2,5%	2,6	2,4%	2,4%
Gebouwen (huisvesting) ICT Overige investeringen	Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	CPB februari 2025	2,1%	2,2%	2,2%	2,3%	2,3%

Kapitaallasten

De kapitaallasten bestaan uit de kosten van rente en afschrijvingen. Bij dit onderdeel wordt daar nader op ingegaan.

Rente

De rente bestaat uit rente van eerder afgesloten leningen (rente is zeker) en nog niet afgesloten leningen (rente is onzeker).

Op basis van uitgaven en inkomsten die in deze begroting staan, kan worden bepaald hoeveel geld er de komende jaren extra geleend moet worden bovenop de bestaande leningen. Op basis van deze cijfers en een inschatting van de dan geldende rentetarieven wordt een berekening gemaakt van de toekomstige, nieuwe rentekosten.

De onzekerheid van deze rentepost is groot. Dit heeft twee oorzaken: ervaring uit de afgelopen jaren leert dat de kans groot is dat de budgetten en investeringen in de meerjarenbegroting te positief worden ingeschat en dat de leningen die nodig zijn in die jaren in werkelijkheid ook lager zullen uitvallen. Daarnaast kunnen toekomstige rentetarieven afwijken van de tarieven waar we nu mee rekenen. Meer uitleg over de onzekerheden en de uitgangspunten die zijn gebruikt vind je in de renteparagraaf onder [Onzekerheden met mogelijke impact op het begrotingssaldo - Lasten](#).

De grootte van het bedrag aan rentekosten dat aan vaste activa (bezittingen zoals gebouwen, machines, voertuigen, grond) wordt toegewezen, wordt bepaald door middel van een zogenoemde omslagrente. De verdeling gebeurt op basis van de waarde van de activa op 1 januari en de kosten voor rente die we verwachten. Dit leidt tot een omslagrentepercentage van 0,47% in 2026.

Afschrijvingslasten

Het jaar nadat iets officieel in gebruik is genomen/in bezit is gekomen, beginnen we met het afschrijven van de kosten. Dit staat in de Financiële verordening provincie Zuid-Holland 2021 artikel 4.15 afschrijvingstermijnen.

Motorrijtuigenbelasting

De opbrengsten van de opcenten (extra belasting voor de provincie) op de motorrijtuigenbelasting wordt bepaald door het tarief maal de grondslag (de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting die bepaald wordt door het aantal voertuigen, hun gewichtsklasse en eventuele vrijstellingen). De hoogte van de motorrijtuigenbelasting verandert door zaken als bevolkingsgroei en hoeveel mensen een auto hebben, maar ook doordat regels voor vrijstellingen voor bijvoorbeeld elektrische voertuigen kunnen veranderen.

Opcententarief

Het opcententarief wordt door Provinciale Staten vastgesteld. Het tarief mag niet boven het wettelijk maximum, dat het ministerie van Financiën vaststelt, uitkomen. Dit maximum is voor het jaar 2025 vastgesteld op 147,1. Voor Zuid-Holland is het opcententarief in 2025 101,5. Voor de jaren daarna geldt dat het tarief jaarlijks geïndexeerd wordt op basis van de CPI. Daarnaast wordt het tarief vanaf 2026 structureel verhoogd met 0,3 opcenten zoals in het coalitieakkoord is afgesproken.

Hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting (ontwikkeling wagenpark)

Voor de berekening van 2025 gebruiken we de laatste raming van de Belastingdienst die we in januari dit jaar ontvangen hebben. Voor de berekening van de jaren daarna vormt dit nog steeds de basis en houden we verder rekening met de CPI cijfers die in maart door het CPB gepubliceerd zijn en de wijzigingen in de vrijstellingen van verschillende voertuigen zoals deze in het belastingplan 2025 van het Rijk staan.

Reserves

Het geld dat je aan de reserves toevoegt of eruit haalt (stortingen en onttrekkingen), moet hetzelfde zijn als wat in de begroting staat. In de Financiële verordening 2021 is in artikel 4.8 vastgelegd dat Provinciale Staten elk jaar in de Kadernota bestemmingsreserves kunnen aanwijzen waarop aan het einde van het jaar wijzigingen kunnen plaatsvinden, afhankelijk van de realisatie van lasten en baten voor het bijbehorende onderwerp. Dit betreft de volgende reserves voor het begrotingsjaar 2026:

- *Bufferreserves*: Bufferreserve Weerstandscapaciteit
- *Egalisatiereserves*: Dagelijks beheer en onderhoud infrastructuur, Lastneming subsidies, NatuurNetwerk Nederland
- *Spaarreserves*: Beheerplan Natura 2000 en PAS, Bereikbaarheid, Groene ambities, Meerjarenplan Bodem, ondergrond en grondwater, Ontwikkelopgave Natuur, UPG 40, Warmteleiding Warmteling, Incidentele aanvulling middelen Subsidieregeling Wonen Zuid-Holland

Subsidies

Op 15 mei 2020 heeft de commissie BBV aanvullende richtlijnen gegeven voor de notitie 'Verantwoording van subsidies' uit januari 2019 over de verantwoording van subsidies.. Belangrijkste uitgangspunt is dat Provinciale Staten een grensbedrag mogen stellen voor meerjarige subsidies. Voor subsidies over meerdere jaren die onder deze grens vallen, moeten de lasten in één keer genomen worden in het jaar waarin de subsidieactiviteiten starten. Voor subsidies boven de grens moeten de lasten toebedeeld te worden aan de jaren waarop zij, naar verwachting, betrekking hebben. Voor de lasten boven de grens gelden strengere regels voor de administratie. Doel van de BBV-aanpassing en het grensbedrag is om naar meer eenzelfde verantwoording te komen tussen provincies en gemeenten, de administratie zo klein mogelijk te houden en beter aan te sluiten bij het baten- en lastenstelsel (dat laatste was bij de provincie Zuid Holland al het geval). De provincie Zuid-Holland werkt met een grensbedrag van € 250.000 voor meerjarige subsidies. Bij dit grensbedrag worden de administratieve lasten niet enorm verhoogd, terwijl het baten- en lastenstelsel voldoende wordt gevolgd.

Onzekerheden met mogelijke impact op het begrotingssaldo

Begrotingssaldo met onzekerheden

In dit hoofdstuk van de Kadernota staan we net als vorig jaar stil bij onzekerheden die misschien effect hebben op het begrotingssaldo.

Het begrotingssaldo laat zien of de provincie overhoudt of tekort komt op de geplande uitgaven. De uitgaven worden zo goed mogelijk geraamd voor de taken en activiteiten die we komende jaren gepland hebben. Daarnaast zijn ook de inkomsten geraamd die we verwachten te krijgen. Het saldo van baten en lasten, oftewel het begrotingssaldo, dient structureel en reëel in evenwicht te zijn. Dat betekent dat structurele lasten worden gedekt met structurele baten waardoor deze in balans zijn. Daarnaast dient de inschatting van de baten en lasten realistisch te zijn. Hierop kan een uitzondering gemaakt worden indien aannemelijk is dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren wel tot stand zal worden gebracht. Dit is vastgelegd in de Provinciewet in artikel 193. Voor deze Kadernota gaat het om de periode tot en met 2029.

Sinds enkele jaren is in de provinciale Kadernota een financieel beeld opgenomen, dat de ontwikkeling en veranderingen over een periode van 15 jaar toont. In deze Kadernota loopt dat beeld tot en met 2040. Hiermee hebben we meer overzicht op de lange termijn. Dat kan bijdragen aan de besluiten die Provinciale Staten nemen over de uitvoering van beleid waarvan pas op een later moment duidelijk is wat de financiële gevolgen zijn. Een voorbeeld hiervan zijn investeringsprojecten, waarvan de kapitaallasten en de lasten voor beheer en onderhoud pas na enkele jaren duidelijk worden in het financiële beeld.

Een plan over meerdere jaren opstellen dat zover vooruit kijkt, bevat natuurlijk veel onzekerheden. Hoe verder weg in de tijd iets ligt, hoe groter die onzekerheid is. Dat geldt zowel voor de uitgaven als de inkomsten. In dit hoofdstuk wordt dit verder toegelicht.

Baten

Provinciefonds

Herijking van het bestaande verdeelmodel (vanaf 2026)

Bijna de helft van de structurele inkomsten van de provincie komt uit de uitkering uit het Provinciefonds. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is al een aantal jaar geleden een proces gestart om tot een nieuwe verdeling van de uitkeringen voor de provincies te komen. Eén die beter aansluit bij de werkelijke kosten en waarbij een aantal weeffouten uit het huidige model worden hersteld. De introductie hiervan is waarschijnlijk per 1 januari 2026. Het is onduidelijk welke financiële gevolgen dit zal hebben, ook al omdat er waarschijnlijk voor een model van langzaam ingroeien gekozen zal worden waarbij niet in één keer op het nieuwe model wordt overgegaan.

Compensatie voor nieuwe tariefkorting emissievrije voertuigen tussen 2026 en 2030

Het Rijk heeft € 656 miljoen gereserveerd als vergoeding voor de lagere inkomsten uit de opcenten (extra belasting), die volgen uit een nieuwe tariefkorting voor voertuigen die geen schadelijke uitstoot produceren tijdens het rijden. Dit was in de Voorjaarsnota van 2024 aangekondigd, maar is nog niet verder uitgewerkt. Het bedrag geldt voor alle provincies samen voor een periode van 5 jaar en zal via het Provinciefonds uitgekeerd worden. De verdeling per jaar per provincie zal waarschijnlijk in de septembercirculaire van 2025 bekend worden gemaakt. We houden er rekening mee dat het compensatie bedrag nog naar beneden bijgesteld zal worden, omdat het Rijk ook van plan is om een kleinere tariefkorting te hanteren.

Motorrijtuigenbelasting (mrb)

Verandering van de grondslag voor de motorrijtuigenbelasting

De opcenten (extra belasting) op de motorrijtuigenbelasting vormen het grootste deel van structurele inkomsten van de provincie. De grondslag voor de opcenten wordt gevormd door het aantal voertuigen in Zuid-Holland, het gewicht daarvan en de vrijstellingsregels. Al deze dingen kunnen veranderen en kunnen door maatregelen in de Voorjaarsnota van het Rijk beïnvloed worden.

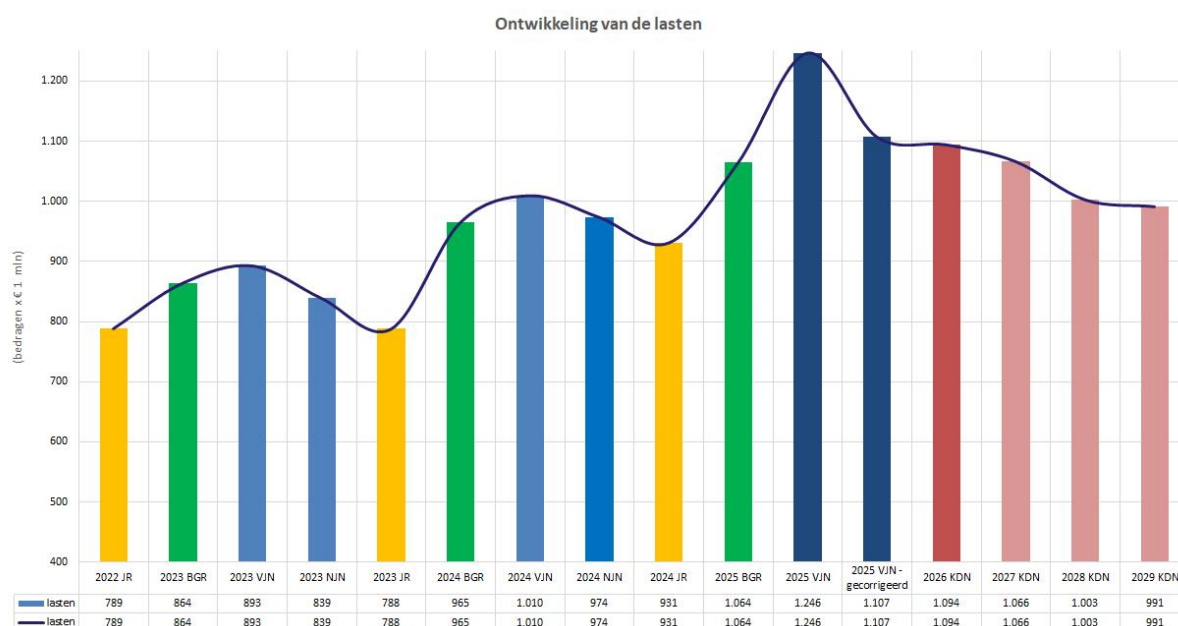
Lasten

Aan de lastenkant hebben we te maken met onzekerheden met betrekking tot het realistisch begroten, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en rente en prijsontwikkeling. Met name de laatste twee leggen druk op de structurele begroting. De effecten van de gestegen rente zijn ook direct zichtbaar in de ontwikkeling van de kapitaallasten in relatie tot de structurele lasten investeringen.

Realistisch begroten

Met de term 'realisatiekracht' wordt binnen de provincie Zuid-Holland de financiële realisatiekracht bedoeld. Dit is de mate waarin de organisatie in staat is om de begrote lasten te realiseren. Net als bij veel publieke organisaties is ook bij de provincie Zuid-Holland al jarenlang een onderbesteding van de gerealiseerde lasten ten opzichte van de bedragen in de begroting zichtbaar.

De ontwikkeling van de omvang van het lastenniveau qua (bijgestelde) begroting en realisatie kent een terugkerend patroon, dat wordt aangeduid als 'de zaagtand'. In onderstaand figuur is dit in beeld gebracht.

Het patroon dat we de afgelopen jaren zien is: de begrote lasten in de primaire begroting vormen het beginpunt. Vervolgens wordt dit lastenniveau opgehoogd in de Voorjaarsnota in verband met nieuwe of aangescherpte ambities. In de Najaarsnota vindt vervolgens een (beperkte) bijstelling op dit lastenniveau plaats op basis van de planning en uitwerking Meicirculaire vanuit het Rijk. Meestal is dit per saldo een verlaging van het lastenniveau waarbij een deel van de lasten naar volgende jaren worden doorgeschoven. Bij de jaarrekening blijkt vervolgens dat de realisatie lager is dan wat in de bijgestelde begroting bij najaarsnota was opgenomen.

De verschillen tussen de Begroting, Voorjaarsnota en Najaarsnota werden de afgelopen jaren iets kleiner. De Jaarrekening 2024 laat nog steeds een lager uitgavenpatroon zien dan we bij de begroting en bijstellingsproducten dachten. We ramen nog steeds ambitieus en optimistisch, wat leidt tot een positief rekeningresultaat.

We zien dat de ambities bestuurlijk en vanuit PS blijven stijgen. Ter illustratie: de Begroting 2025 is € 99 miljoen hoger dan de Begroting 2024. In de Voorjaarsnota 2025 (gecorrigeerd) zien we nog eens een stijging van € 43 miljoen ten opzichte van de begroting. Daardoor stijgt het lastenniveau tot € 1.107 miljoen. De totale lastenstijging is € 182,3 miljoen; onderdeel van deze lastenstijging is de dotatie aan de voorziening groot onderhoud als gevolg van het afschaffen van het gesloten systeem. Het effect van deze dotatie is € 139,4 miljoen. Tegelijk zien we dat het werkelijk uitgegeven bedrag in de jaarrekening 2024 € 155 miljoen hoger is dan in 2023.

Bij verhoging van de ambities en van de realisatiekracht is het daarom belangrijk om te kijken of partners in het veld mee kunnen bewegen in deze versnelling, de eigen organisatie in staat is de groei op te vangen (rekening houdend met de krapte op de arbeidsmarkt) en of beleid en regelgeving voldoende voorbereid zijn (advies accountant in de Commissie voor Onderzoek van de Rekening (COR), november 2022). Beleid, financiën en uitvoering moeten dus op elkaar afgestemd zijn en blijven. Dit blijft een continu aandachtspunt.

Arbeidsmarkt

Om de ambities in de begroting te realiseren is arbeidscapaciteit nodig. Door krapte op de arbeidsmarkt is het moeilijker om alle vacatures tijdig te vullen. Dat kan deels ondervangen worden door tijdelijk van extern personeel gebruik te maken, maar ook hier is de arbeidsmarkt overspannen.

Rente

De verwachting is nu dat we vanaf 2027 weer geld moeten gaan lenen. Op basis daarvan is de prognose voor de rentekosten op de lange termijn gemaakt. Daarbij gaan we er van uit dat we onze leningen voor een periode van 30 jaar aantrekken en lineair aflossen. We hebben een rente tarief van 3,41% gehanteerd.

Wanneer het tijdstip of de omvang van de aan te trekken leningen verandert of dat het werkelijke rentetarief waartegen we een lening moeten aantrekken, dan heeft dat natuurlijk ook invloed op de toekomstige rentekosten.

Lange termijn inzicht Ambities

Inleiding

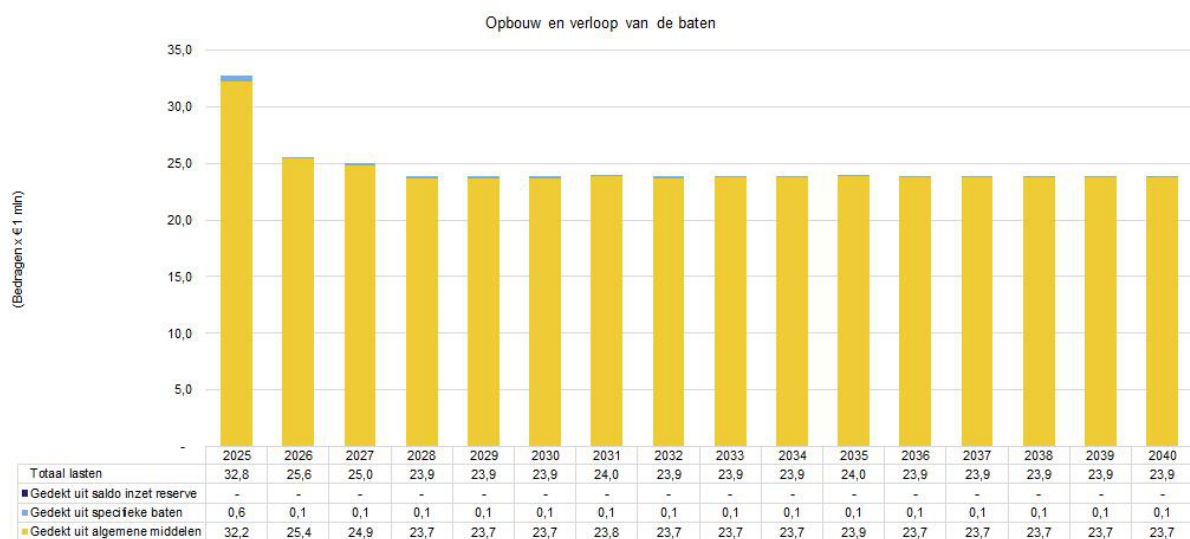
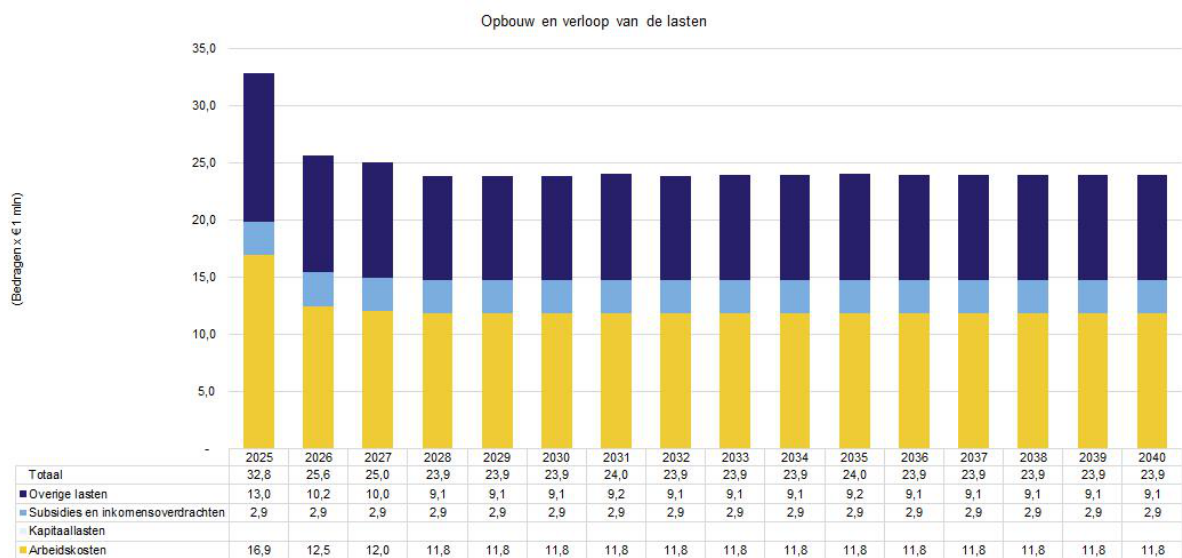
In het voorgaande hoofdstuk is toegelicht dat deze Kadernota een meerjarig financieel perspectief schetst over een periode van 15 jaar. In deze Kadernota is dat het perspectief tot en met het jaar 2040. Een dergelijk perspectief vergroot het lange termijn inzicht. Daarmee kan het bijdragen aan de besluitvorming door Provinciale Staten over de uitvoering van beleid waarvan de financiële effecten soms pas op langere termijn zichtbaar worden. In het vervolg van dit hoofdstuk geven we dit inzicht eerst op het totaal van de begroting. Dat doen we door de ontwikkeling te laten zien van de totale lasten, de totale baten en de inzet van de bestemmingsreserves. Hierbij maken we gebruik van diverse visualisaties om deze ontwikkeling inzichtelijk te maken. Vervolgens wordt per ambitie inzicht gegeven in de opbouw en het verloop van de lasten en de baten. De lasten worden daarbij gespecificeerd naar de vier lastencategorieën (arbeidskosten, kapitaallasten, subsidies en inkomensoverdrachten, en overige lasten) en de baten zijn uitgesplitst naar algemene middelen, specifieke baten, en de (gesaldeerde) inzet van bestemmingsreserves. Vervolgens wordt in tabelvorm inzicht gegeven in deze ontwikkeling van lasten en baten per beleidsdoel per ambitie.

Algemene duiding ontwikkeling lastenniveau

In algemene zin kan opgemerkt worden dat fluctuaties in de ontwikkeling van de lasten veelal samenhangen met daarmee corresponderende specifieke baten of de inzet van bestemmingsreserves. Daarmee bedoelen we dat als we vanuit het Rijk specifieke baten ontvangen voor een beperkt aantal jaren, dat dan ook voor een beperkt aantal jaren de lasten zijn geraamd. Een afname van het lastenniveau is dus veelal geen bezuiniging, maar een logisch gevolg van een afname van de daarmee corresponderende baten. Dit geldt ook voor de inzet van middelen vanuit bestemmingsreserves. Deze reserves zijn veelal in het verleden gevormd om een specifiek doel/afpraak te realiseren waarvoor destijds extra middelen in de reserve zijn gestort. Als die middelen worden ingezet leidt dat tot een tijdelijk hoger lastenniveau in de begroting. Nadat het specifieke doel/afpraak is gerealiseerd, neemt het lastenniveau weer af.

Ambitie 1 Samenwerken aan Zuid-Holland

Verloop lasten en baten

Verloop lasten, baten en reserves per ambitie

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten	32.790	25.584	25.003	23.856	23.858	23.855	23.979	23.854	23.879	23.879	24.004	23.879	23.879	23.879	23.879	23.879
Baten	550	135	135	135	135	135	135	135	135	135	135	135	135	135	135	135
Totaal saldo lasten en baten	32.240	25.449	24.868	23.721	23.723	23.720	23.844	23.719	23.744	23.744	23.869	23.744	23.744	23.744	23.744	23.744
Totaal saldo	32.240	25.449	24.868	23.721	23.723	23.720	23.844	23.719	23.744	23.744	23.869	23.744	23.744	23.744	23.744	23.744

Verloop lasten en baten per beleidsdoel

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten																
Beleidsdoel 1-1 Krachtig openbaar bestuur																
1-1-1 Sterke decentrale overheden	3.049	2.825	2.725	2.613	2.613	2.613	2.612	2.612	2.612	2.612	2.612	2.612	2.612	2.612	2.612	2.612
1-1-2 Daadkrachtig Provinciaal bestuur	27.871	20.895	20.428	19.349	19.351	19.349	19.473	19.348	19.373	19.373	19.498	19.373	19.373	19.373	19.373	19.373
Totaal beleidsdoel 1-1	30.921	23.720	23.153	21.962	21.965	21.962	22.086	21.961	21.986	21.986	22.111	21.986	21.986	21.986	21.986	21.986
Beleidsdoel 1-2 Sterke samenleving																
1-2-1 Maatschappelijke ontwikkelingen	1.870	1.864	1.850	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894
Totaal beleidsdoel 1-2	1.870	1.864	1.850	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894	1.894
Totaal	32.790	25.584	25.003	23.856	23.858	23.855	23.979	23.854	23.879	23.879	24.004	23.879	23.879	23.879	23.879	23.879

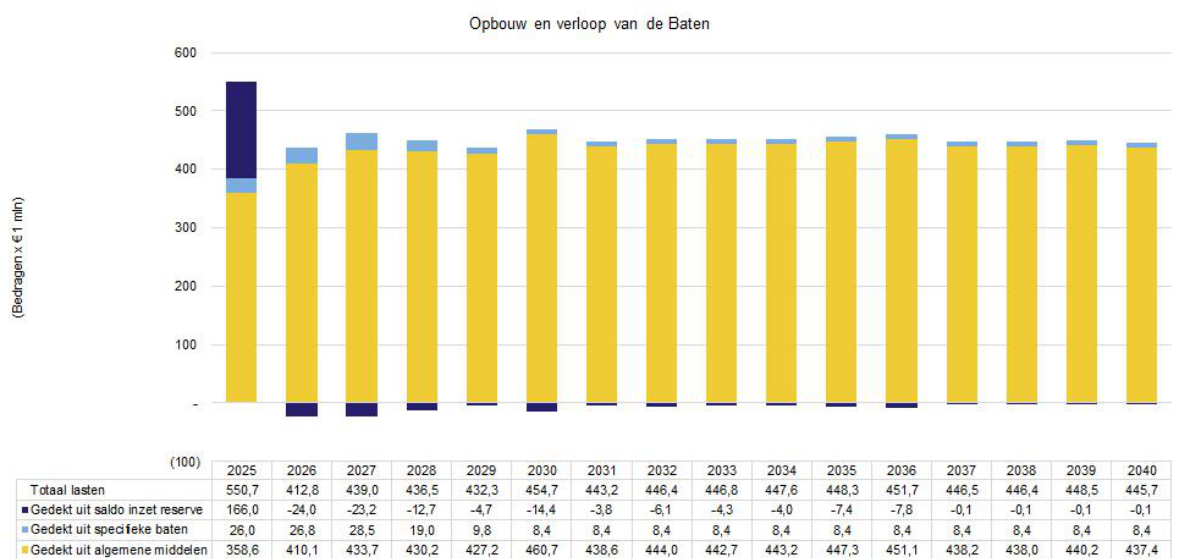
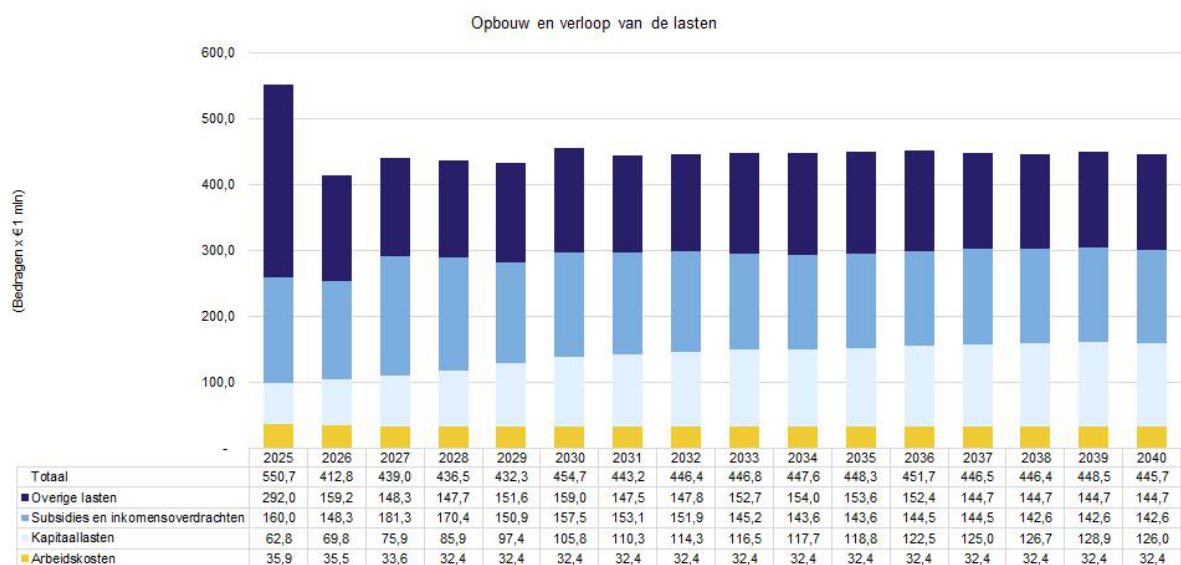
(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Baten																
Beleidsdoel 1-1 Krachtig openbaar bestuur																
1-1-2 Daadkrachtig Provinciaal bestuur	-550	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135
Totaal beleidsdoel 1-1	-550	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135
Totaal	-550	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135	-135
Saldo lasten en baten Ambitie 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Er vonden geen bijstellingen plaats.

Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland

Verloop lasten en baten

Verloop lasten, baten en reserves per ambitie

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten	550.706	412.848	439.020	436.466	432.297	454.738	443.238	446.351	446.795	447.624	448.304	451.726	446.523	446.360	448.510	445.674
Baten	26.032	26.765	28.523	18.959	9.797	8.447	8.447	8.447	8.447	8.381	8.381	8.380	8.380	8.380	8.380	8.380
Totaal saldo lasten en baten	524.674	386.083	410.497	417.507	422.500	446.291	434.791	437.904	438.348	439.243	439.923	443.346	438.143	437.980	440.130	437.294
Onttrekking aan reserves	284.614	26.686	27.789	17.641	8.524	19.413	9.170	9.911	10.040	9.656	7.366	7.766	66	66	66	66
Toevoeging aan reserves	118.578	2.663	4.553	4.988	3.846	4.988	5.390	3.846	5.736	5.670	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo reserves	-166.036	-24.024	-23.236	-12.653	-4.678	-14.425	-3.780	-6.065	-4.304	-3.986	-7.366	-7.766	-66	-66	-66	-66
Totaal saldo	358.638	362.059	387.261	404.853	417.822	431.866	431.011	431.839	434.044	435.257	432.557	435.579	438.077	437.914	440.064	437.228

Verloop lasten en baten per beleidsdoel

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten																
Beleidsdoel 2-1 Duurzame en veilige bereikbaarheid voor iedereen																
2-1-1 Stimuleren transitie naar duurzaam, veilig en slim personenvervoer	11.357	11.422	10.688	10.015	10.015	10.015	10.015	10.015	10.015	10.015	10.015	9.759	9.759	7.869	7.869	7.869
2-1-2 Adequaet en duurzaam aanbod openbaar vervoer	157.780	151.065	181.380	179.080	156.392	155.978	151.705	151.667	150.671	148.968	149.005	148.696	148.745	148.757	148.916	147.759
2-1-3 Duurzaam en efficiënt goederenvervoer	2.796	5.613	4.826	1.886	1.786	1.186	1.186	1.186	1.186	1.186	1.186	1.186	1.186	1.186	1.186	1.186
2-1-4 Voorbereiding provinciale infrastructuurprojecten en -subsidies (PZI)	23.614	15.821	18.350	19.114	25.537	46.514	37.750	37.159	37.652	39.275	39.564	41.838	34.556	34.893	35.656	35.873

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
2-1-5 Realisatie provinciale infrastructuurprojecten (PZI)	28.428	32.117	35.113	39.578	45.907	48.382	47.436	48.371	47.527	46.976	46.015	45.676	45.124	44.516	43.457	40.373
2-1-6 Duurzame, stille en nieuwe luchtvaart	1.522	1.147	1.056	1.047	1.297	547	547	547	547	547	547	547	547	547	547	547
Totaal beleidsdoel 2-1	225.497	217.186	251.413	250.720	240.935	262.622	248.638	248.945	247.598	246.967	246.331	247.702	239.917	237.768	237.632	233.607
Beleidsdoel 2-2 Goed functionerende provinciale infrastructuur																
2-2-1 Beheer en onderhoud op orde en duurzaam	325.209	195.662	187.608	185.746	191.363	192.116	194.600	197.406	199.198	200.656	201.973	204.024	206.606	208.592	210.879	212.067
Totaal beleidsdoel 2-2	325.209	195.662	187.608	185.746	191.363	192.116	194.600	197.406	199.198	200.656	201.973	204.024	206.606	208.592	210.879	212.067
Totaal	550.706	412.848	439.020	436.466	432.297	454.738	443.238	446.351	446.795	447.624	448.304	451.726	446.523	446.360	448.510	445.674
Baten																
Beleidsdoel 2-1 Duurzame en veilige bereikbaarheid voor iedereen																
2-1-1 Stimuleren transitie naar duurzaam, veilig en slim personenvervoer	-2.366	-1.575	-1.575	-1.255	-1.255	-1.255	-1.255	-1.255	-1.255	-1.255	-1.255	-1.255	-1.255	-1.255	-1.255	-1.255
2-1-2 Adequaate en duurzame aanbod openbaar vervoer	-9.341	-6.419	-20.298	-11.143	-891	-891	-891	-891	-891	-825	-825	-825	-825	-825	-825	-825
2-1-3 Duurzaam en efficiënt goederenvervoer	-100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2-1-4 Voorbereiding provinciale infrastructuurprojecten en -subsidies (PZI)	-161	0	-320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal beleidsdoel 2-1	-11.968	-7.994	-22.193	-12.398	-2.146	-2.146	-2.146	-2.146	-2.146	-2.080	-2.080	-2.080	-2.080	-2.080	-2.080	-2.080

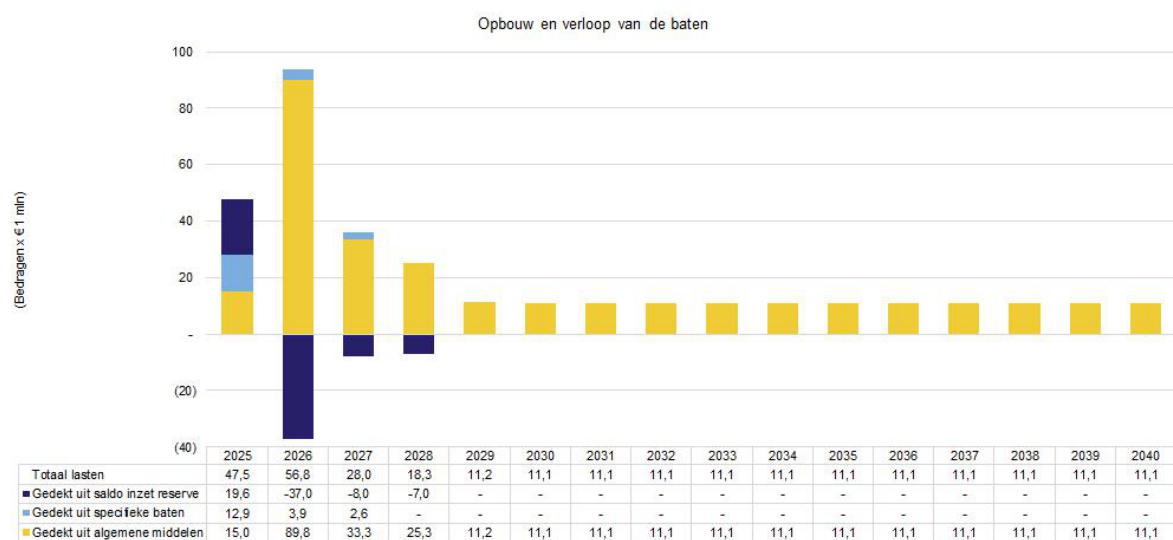
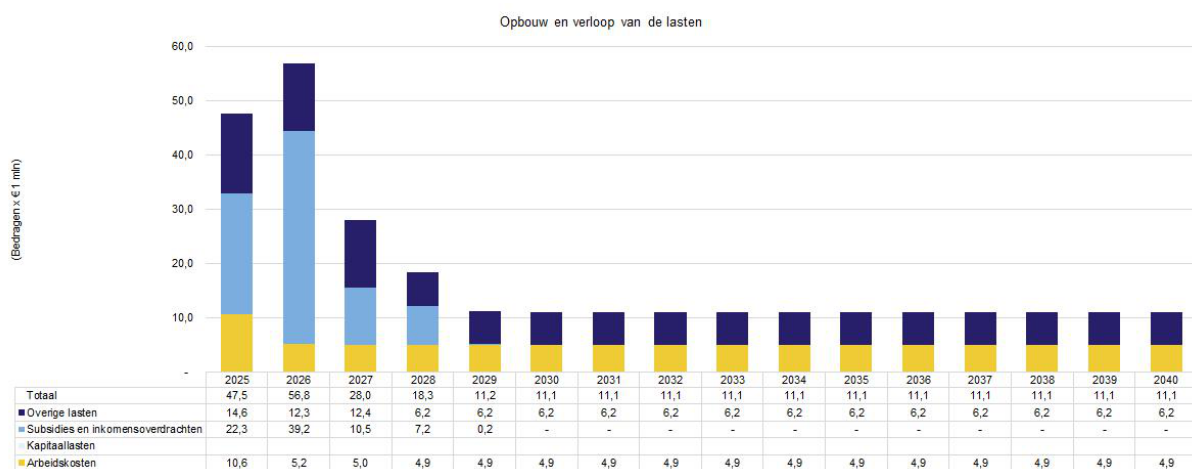
(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Beleidsdoel 2-2 Goed functionerende provinciale infrastructuur																
2-2-1 Beheer en onderhoud op orde en duurzaam	-14.064	-18.770	-6.330	-6.561	-7.651	-6.301	-6.301	-6.301	-6.301	-6.301	-6.301	-6.300	-6.300	-6.300	-6.300	-6.300
Totaal beleidsdoel 2-2	-14.064	-18.770	-6.330	-6.561	-7.651	-6.301	-6.301	-6.301	-6.301	-6.301	-6.301	-6.300	-6.300	-6.300	-6.300	-6.300
Totaal	-26.032	-26.765	-28.523	-18.959	-9.797	-8.447	-8.447	-8.447	-8.447	-8.381	-8.381	-8.380	-8.380	-8.380	-8.380	-8.380
Saldo lasten en baten Ambitie 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Er vonden geen bijstellingen plaats anders dan de mutatie die heeft plaatsgevonden zoals toegelicht in de mutaties op het begrotingssaldo. De mutaties in relatie tot het PZI zijn verwerkt in de Voorjaarsnota 2025.

Ambitie 3 Schone energie voor iedereen

Verloop lasten en baten

Verloop lasten, baten en reserves per ambitie

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten	47.525	56.764	27.954	18.320	11.246	11.095	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094
Baten	12.872	3.942	2.641	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo lasten en baten	34.653	52.822	25.313	18.320	11.246	11.095	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094
Onttrekking aan reserves	19.616	37.000	8.000	7.012	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo reserves	-19.616	-37.000	-8.000	-7.012	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo	15.037	15.822	17.313	11.308	11.246	11.095	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094

Verloop lasten en baten per beleidsdoel

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten																
Beleidsdoel 3-1 Energietransitie																
3-1-1 Duurzame opwek elektriciteit	11.691	4.311	4.155	3.624	3.624	3.624	3.623	3.623	3.623	3.623	3.623	3.623	3.623	3.623	3.623	3.623
3-1-2 Lokale initiatieven en inclusieve energietransitie	1.701	1.693	1.574	1.565	1.565	1.565	1.565	1.565	1.565	1.565	1.565	1.565	1.565	1.565	1.565	1.565
3-1-3 Warmte transitie in de gebouwde omgeving en glastuinbouw	23.243	40.547	11.104	9.227	2.152	2.152	2.152	2.152	2.152	2.152	2.152	2.152	2.152	2.152	2.152	2.152

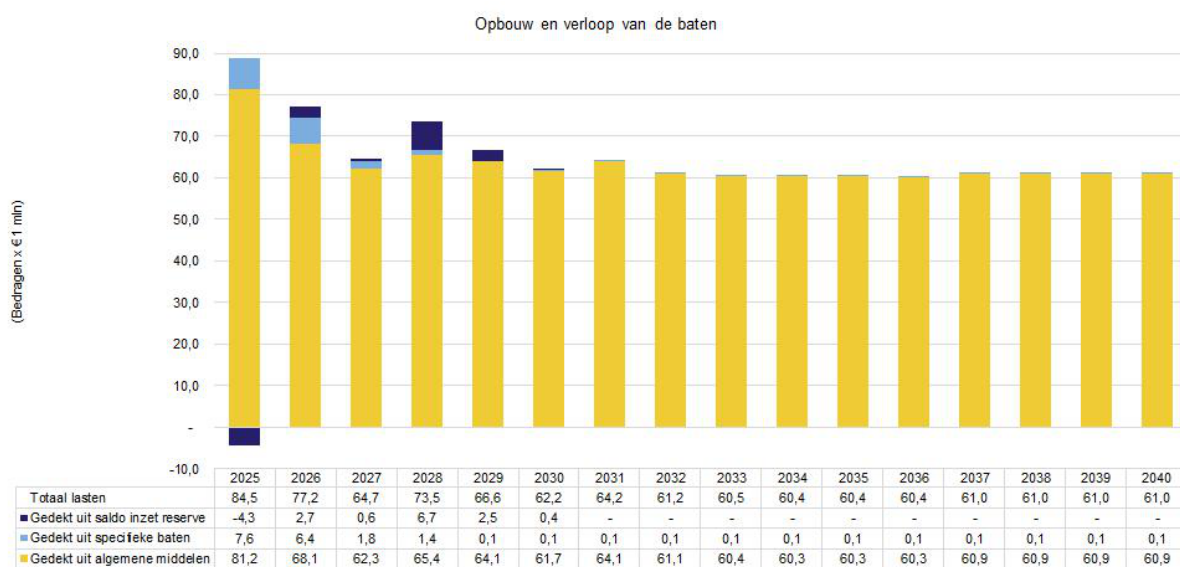
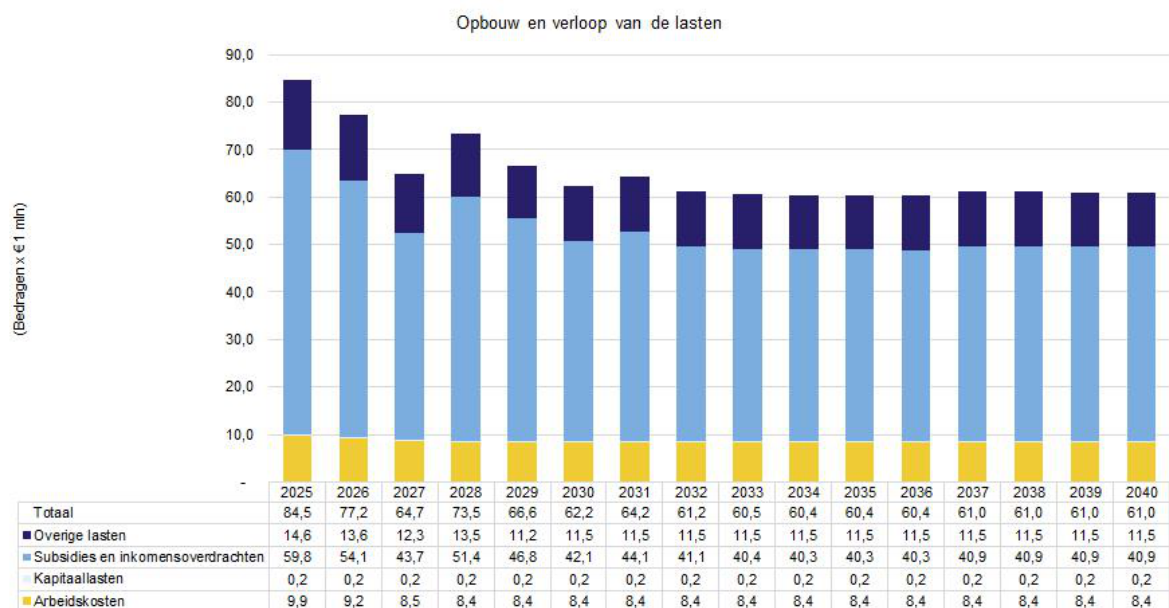
(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
3-1-4 Klimaatneutrale en circulaire industrie en onderzoek kernenergie	5.092	5.925	7.623	3.063	3.063	2.913	2.913	2.913	2.913	2.913	2.913	2.913	2.913	2.913	2.913	2.913
3-1-5 Duurzaam energiesysteem	5.798	4.289	3.498	841	842	841	841	841	841	841	841	841	841	841	841	841
Totaal beleidsdoel 3-1	47.525	56.764	27.954	18.320	11.246	11.095	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094
Totaal	47.525	56.764	27.954	18.320	11.246	11.095	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094	11.094
Baten																
Beleidsdoel 3-1 Energietransitie																
3-1-1 Duurzame opwek elektriciteit	-6.349	-92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3-1-3 Warmte transitie in de gebouwde omgeving en glastuinbouw	-1.625	-448	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3-1-5 Duurzaam energiesysteem	-4.898	-3.402	-2.641	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal beleidsdoel 3-1	-12.872	-3.942	-2.641	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	-12.872	-3.942	-2.641	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo lasten en baten Ambitie 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Er vonden geen bijstellingen plaats.

Ambitie 4 Een welvarend Zuid-Holland

Verloop lasten en baten

Verloop lasten, baten en reserves per ambitie

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten	84.522	77.169	64.716	73.457	66.622	62.184	64.219	61.154	60.515	60.410	60.378	60.350	61.027	61.026	61.025	61.022
Baten	7.561	6.438	1.834	1.424	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88
Totaal saldo lasten en baten	76.960	70.730	62.882	72.033	66.534	62.096	64.131	61.066	60.427	60.322	60.290	60.262	60.939	60.938	60.937	60.934
Onttrekking aan reserves	6.525	7.166	5.110	6.663	2.475	400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserves	10.780	4.500	4.500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo reserves	4.255	-2.666	-610	-6.663	-2.475	-400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo	81.215	68.064	62.272	65.371	64.059	61.696	64.131	61.066	60.427	60.322	60.290	60.262	60.939	60.938	60.937	60.934

Verloop lasten en baten per beleidsdoel

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten																
Beleidsdoel 4-1 Toekomstbestendig economisch vestigingsklimaat																
4-1-1 Innovatie economie	26.968	24.681	21.131	30.864	25.986	21.327	20.340	19.500	19.500	19.500	19.500	19.500	19.500	19.500	19.500	19.500
4-1-2 Transitie van de tuinbouwketen	2.829	2.557	2.537	2.528	2.528	2.528	2.528	2.528	2.528	2.528	2.528	2.528	2.528	2.528	2.528	2.528
4-1-3 Transitie van het havenindustriële complex	1.660	2.867	701	443	443	443	443	443	443	443	443	443	443	443	443	443
4-1-4 Digitale economie	1.916	1.555	1.536	1.527	1.527	1.527	1.527	1.527	1.527	1.527	1.527	1.527	1.527	1.527	1.527	1.527
4-1-5 Circulair Zuid-Holland	4.795	4.262	4.219	3.498	3.498	3.498	3.498	3.498	3.498	3.498	3.498	3.498	3.498	3.498	3.498	3.498
4-1-6 Toekomstbestendige ruimte voor	9.148	8.778	6.685	7.345	6.693	6.692	6.692	6.690	6.689	6.688	6.687	6.686	6.685	6.683	6.682	6.679

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
ondernemen																
4-1-7 Human capital	3.249	2.958	2.790	1.659	1.359	1.359	1.359	1.359	1.359	1.359	1.359	1.359	1.359	1.359	1.359	1.359
Totaal beleidsdoel 4-1	50.565	47.657	39.599	47.863	42.034	37.373	36.386	35.545	35.543	35.542	35.541	35.541	35.539	35.538	35.536	35.534
Beleidsdoel 4-2 Erfgoed en Cultuur																
4-2-1 Erfgoed beschermen in de omgeving	993	985	964	859	859	859	859	859	859	859	859	859	859	859	859	859
4-2-2 Rijksmonumenten en historische molens in goede staat	16.233	13.112	8.895	8.512	8.406	8.379	11.402	9.178	8.540	8.437	8.406	8.379	9.057	9.057	9.057	9.057
4-2-3 Provinciale erfgoedlijnen zichtbaar en beleefbaar	4.964	4.543	4.516	4.602	4.602	4.602	4.602	4.602	4.602	4.602	4.602	4.602	4.602	4.602	4.602	4.602
4-2-4 Archeologie beschermen en zichtbaar	1.976	1.364	1.340	2.227	1.328	1.577	1.577	1.577	1.577	1.577	1.577	1.577	1.577	1.577	1.577	1.577
4-2-5 Cultuurparticipatie en bibliotheken	9.791	9.507	9.402	9.393	9.393	9.393	9.393	9.393	9.393	9.393	9.393	9.393	9.393	9.393	9.393	9.393
Totaal beleidsdoel 4-2	33.957	29.511	25.117	25.594	24.588	24.810	27.834	25.609	24.971	24.868	24.837	24.810	25.488	25.488	25.488	25.488
Totaal	84.522	77.169	64.716	73.457	66.622	62.184	64.219	61.154	60.515	60.410	60.378	60.350	61.027	61.026	61.025	61.022
Baten																
Beleidsdoel 4-1 Toekomstbestendig economisch vestigingsklimaat																
4-1-1 Innovatie economie	-6.343	-5.053	-1.430	-1.036	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4-1-3 Transitie van het havenindustriële complex	-69	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4-1-6 Toekomstbestendige ruimte voor ondernemen	-1.052	-1.297	-316	-300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal beleidsdoel 4-1	-7.464	-6.350	-1.746	-1.336	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

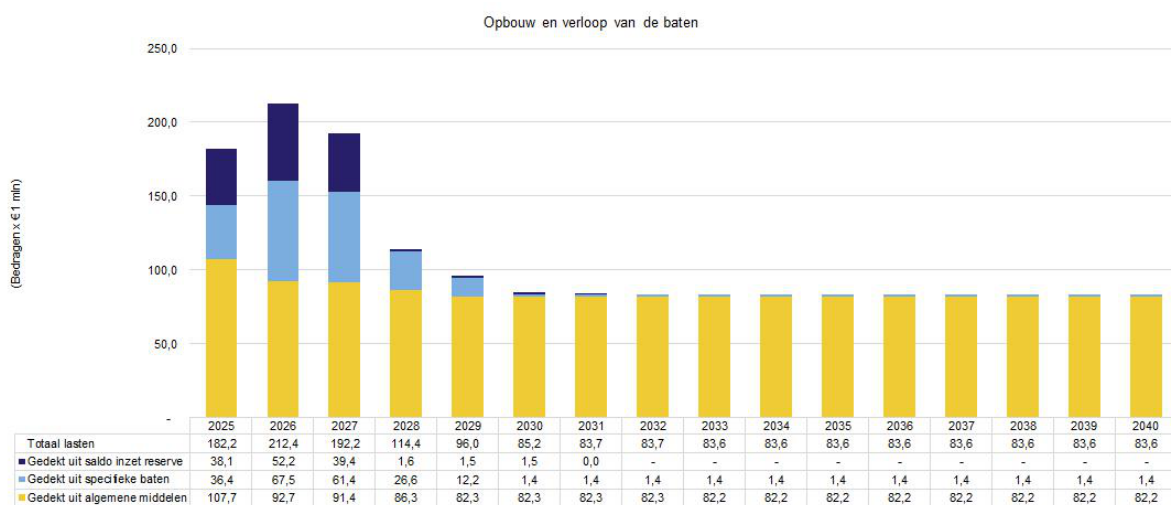
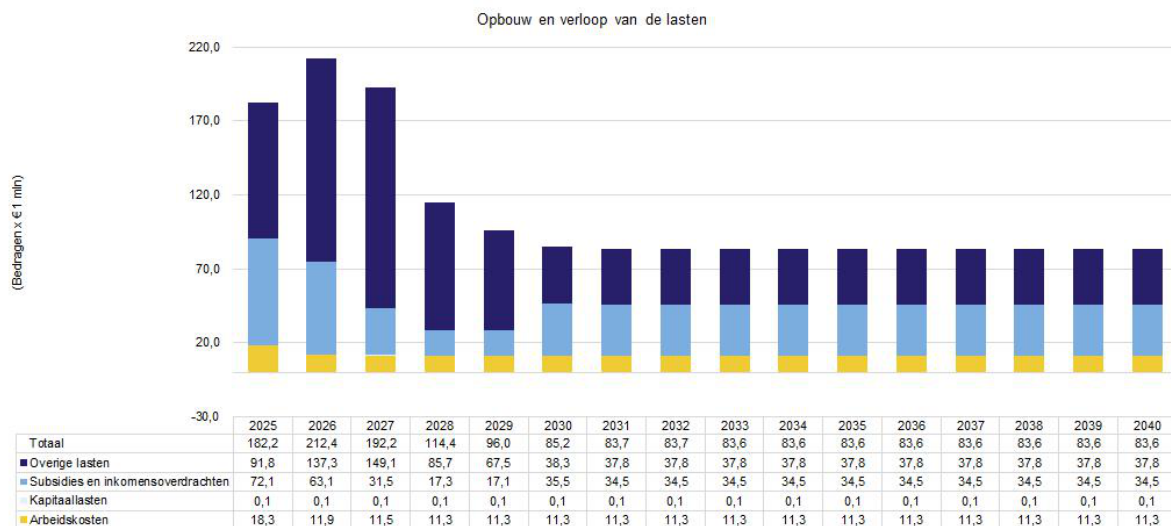
(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Beleidsdoel 4-2 Erfgoed en Cultuur																
4-2-2 Rijksmonumenten en historische molens in goede staat	-9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4-2-5 Cultuurparticipatie en bibliotheken	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88
Totaal beleidsdoel 4-2	-97	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88
Totaal	-7.561	-6.438	-1.834	-1.424	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-88
Saldo lasten en baten Ambitie 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Er vonden geen bijstellingen plaats.

Ambitie 5 Gezonde natuur, toekomstbestendig watersysteem en vitale landbouw

Verloop lasten en baten

Verloop lasten, baten en reserves per ambitie

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten	182.197	212.403	192.212	114.440	96.013	85.157	83.683	83.655	83.619	83.618	83.618	83.618	83.618	83.618	83.618	83.617
Baten	36.394	67.475	61.359	26.634	12.224	1.370	1.370	1.370	1.370	1.370	1.370	1.370	1.370	1.370	1.370	1.370
Totaal saldo lasten en baten	145.803	144.928	130.854	87.806	83.790	83.787	82.313	82.285	82.249	82.248	82.248	82.248	82.248	82.248	82.248	82.247
Onttrekking aan reserves	39.917	71.501	67.292	2.954	2.250	2.250	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserves	1.830	19.261	27.863	1.400	750	750	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo reserves	-38.087	-52.240	-39.429	-1.554	-1.500	-1.500	-28	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo	107.716	92.688	91.424	86.252	82.290	82.287	82.286	82.285	82.249	82.248	82.248	82.248	82.248	82.248	82.248	82.247

Verloop lasten en baten per beleidsdoel

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten																
Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur																
5-1-1 Nieuwe natuur realiseren	73.172	117.426	112.241	36.503	20.658	9.803	9.803	9.802	9.802	9.801	9.801	9.802	9.801	9.801	9.801	9.800
5-1-2 Beschermen en versterken bestaande natuur en soorten	52.654	56.205	52.957	55.754	55.754	55.754	54.281	54.253	54.218	54.218	54.218	54.218	54.218	54.218	54.218	54.218
5-1-3 Natuurinclusieve transitie	1.450	996	979	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721
5-1-4 Stikstofreductie	10.468	3.058	2.023	2.006	2.006	2.006	2.006	2.006	2.006	2.006	2.006	2.006	2.006	2.006	2.006	2.006
Totaal beleidsdoel 5-1	137.744	177.685	168.200	94.984	79.139	68.283	66.811	66.783	66.746	66.746	66.746	66.746	66.746	66.745	66.745	66.745

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw																
5-2-1 Toekomstbestendige en natuurinclusieve landbouw	30.668	25.085	14.967	11.526	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943
Totaal beleidsdoel 5-2	30.668	25.085	14.967	11.526	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943	10.943
Beleidsdoel 5-3 Leven met water																
5-3-1 Waterveiligheid en wateroverlast	3.573	2.801	2.758	2.737	2.237	2.237	2.237	2.237	2.237	2.237	2.237	2.237	2.237	2.237	2.237	2.237
5-3-2 Waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid	10.212	6.831	6.287	5.193	3.694	3.693	3.693	3.693	3.693	3.693	3.693	3.693	3.693	3.693	3.693	3.693
Totaal beleidsdoel 5-3	13.785	9.632	9.045	7.930	5.931	5.930	5.930	5.930	5.930	5.930	5.930	5.930	5.930	5.930	5.930	5.930
Totaal	182.197	212.403	192.212	114.440	96.013	85.157	83.683	83.655	83.619	83.618	83.618	83.618	83.618	83.618	83.618	83.617
Baten																
Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur																
5-1-1 Nieuwe natuur realiseren	-19.791	-50.615	-56.895	-24.906	-10.854	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5-1-2 Beschermen en versterken bestaande natuur en soorten	-4.025	-6.670	-1.604	-940	-940	-940	-940	-940	-940	-940	-940	-940	-940	-940	-940	-940
Totaal beleidsdoel 5-1	-23.816	-57.285	-58.499	-25.846	-11.794	-940	-940	-940	-940	-940	-940	-940	-940	-940	-940	-940
Beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw																
5-2-1 Toekomstbestendige en natuurinclusieve landbouw	-11.708	-9.710	-2.380	-358	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal beleidsdoel 5-2	-11.708	-9.710	-2.380	-358	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

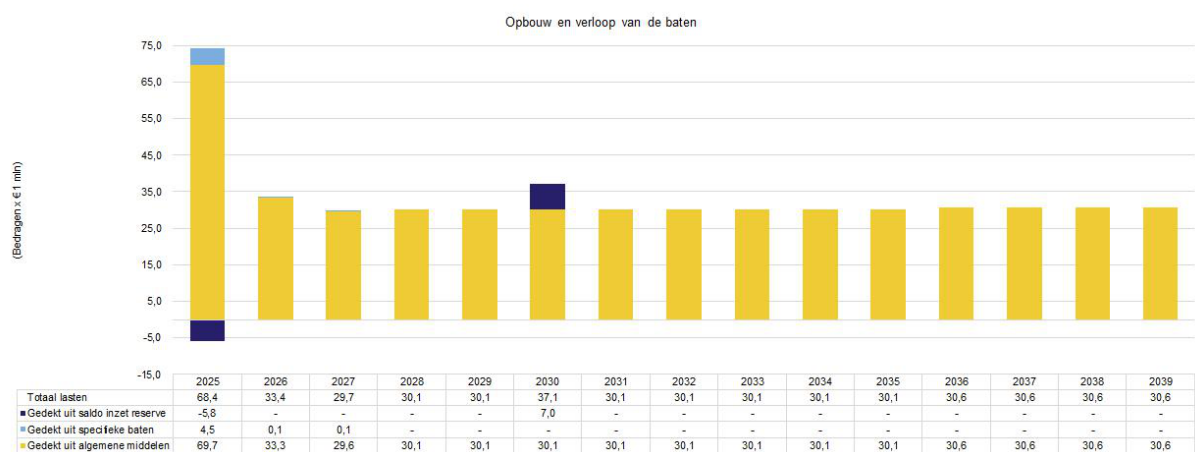
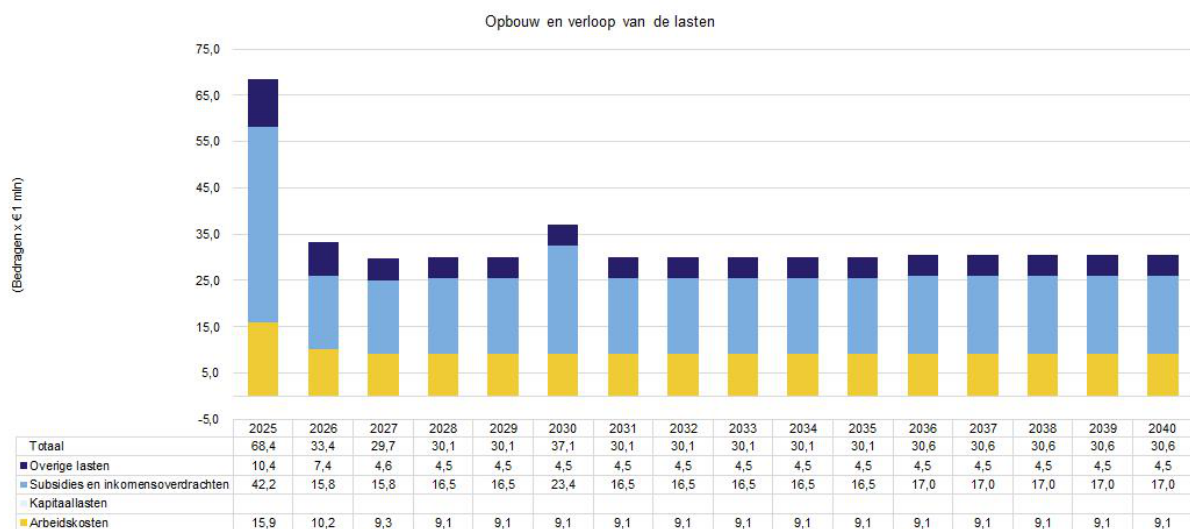
(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Beleidsdoel 5-3 Leven met water																
5-3-2 Waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid	-870	-480	-480	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430
Totaal beleidsdoel 5-3	-870	-480	-480	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430	-430
Totaal	-36.394	-67.475	-61.359	-26.634	-12.224	-1.370	-1.370	-1.370	-1.370	-1.370	-1.370	-1.370	-1.370	-1.370	-1.370	-1.370
Saldo lasten en baten Ambitie 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Er vonden geen bijstellingen plaats.

Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland

Verloop lasten en baten

Verloop lasten, baten en reserves per ambitie

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten	68.433	33.404	29.674	30.091	30.093	37.076	30.090	30.090	30.090	30.090	30.090	30.648	30.648	30.648	30.648	30.648
Baten	4.506	125	75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo lasten en baten	63.927	33.279	29.599	30.091	30.093	37.076	30.090	30.090	30.090	30.090	30.090	30.648	30.648	30.648	30.648	30.648
Onttrekking aan reserves	14.234	0	0	0	0	6.985	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserves	20.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo reserves	5.766	0	0	0	0	-6.985	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo	69.693	33.279	29.599	30.091	30.093	30.091	30.090	30.090	30.090	30.090	30.090	30.648	30.648	30.648	30.648	30.648

Verloop lasten en baten per beleidsdoel

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten																
Beleidsdoel 6-1 Wonen																
6-1-1 Voldoende betaalbare huisvesting voor iedereen	52.894	19.369	16.694	19.574	19.575	19.574	19.574	19.574	19.574	19.574	19.574	20.132	20.132	20.132	20.132	20.132
6-1-2 Toekomstbestendig bouwen	3.359	2.549	2.385	2.378	2.378	2.378	2.378	2.378	2.378	2.378	2.378	2.378	2.378	2.378	2.378	2.378
Totaal beleidsdoel 6-1	56.253	21.918	19.079	21.952	21.953	21.952	21.952	21.952	21.952	21.952	21.952	22.510	22.510	22.510	22.510	22.510

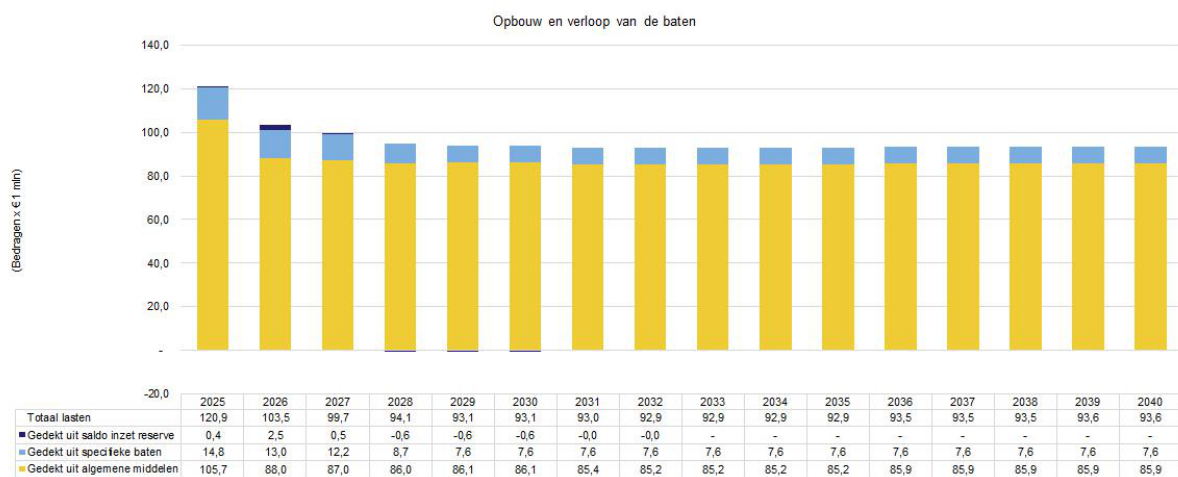
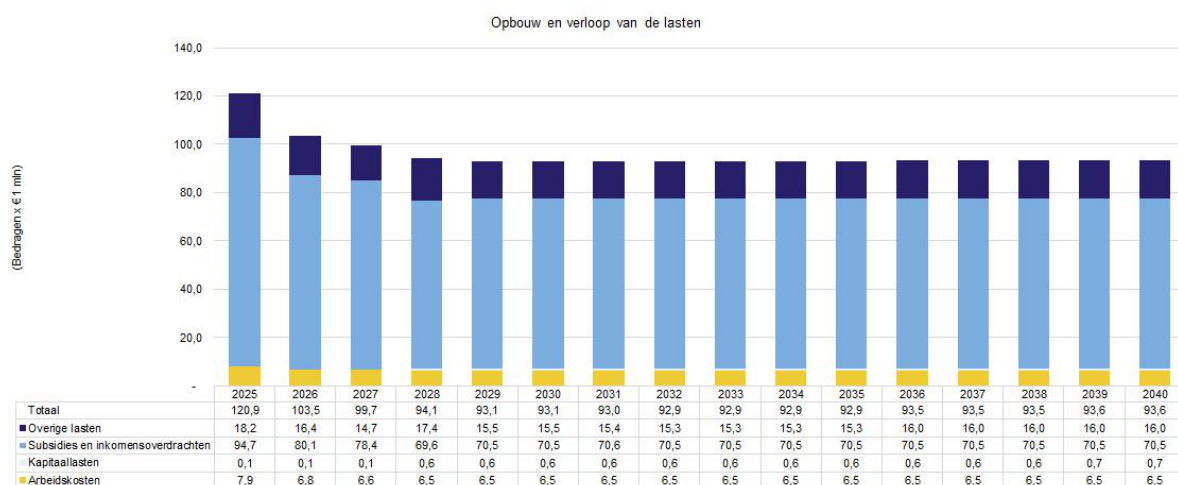
(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Beleidsdoel 6-2 Ruimte en landschap																
6-2-1 Ruimtelijke strategie	8.068	7.346	6.654	3.989	3.989	3.989	3.988	3.988	3.988	3.988	3.988	3.988	3.988	3.988	3.988	3.988
6-2-2 Regie op evenwichtige toedeling functies en/of locatie	4.112	4.140	3.942	4.150	4.150	11.135	4.150	4.150	4.150	4.150	4.150	4.150	4.150	4.150	4.150	4.150
Totaal beleidsdoel 6-2	12.180	11.486	10.596	8.139	8.140	15.124	8.138	8.138	8.138	8.138	8.138	8.138	8.138	8.138	8.138	8.138
Totaal	68.433	33.404	29.674	30.091	30.093	37.076	30.090	30.090	30.090	30.090	30.090	30.648	30.648	30.648	30.648	30.648
Baten																
Beleidsdoel 6-1 Wonen																
6-1-1 Voldoende betaalbare huisvesting voor iedereen	-4.358	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal beleidsdoel 6-1	-4.358	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beleidsdoel 6-2 Ruimte en landschap																
6-2-1 Ruimtelijke strategie	-148	-125	-75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal beleidsdoel 6-2	-148	-125	-75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	-4.506	-125	-75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo lasten en baten Ambitie 6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Er vonden geen bijstellingen plaats.

Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland

Verloop lasten en baten

Verloop lasten, baten en reserves per ambitie

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten	120.897	103.456	99.728	94.077	93.090	93.079	93.048	92.864	92.859	92.858	92.864	93.528	93.537	93.543	93.565	93.567
Baten	14.793	12.955	12.240	8.690	7.632	7.632	7.632	7.632	7.632	7.632	7.632	7.632	7.632	7.632	7.632	7.632
Totaal saldo lasten en baten	106.104	90.501	87.488	85.387	85.458	85.447	85.416	85.232	85.227	85.226	85.233	85.896	85.905	85.911	85.933	85.935
Onttrekking aan reserves	12.294	3.127	1.072	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserves	11.925	612	612	612	612	612	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo reserves	-369	-2.516	-460	612	612	612	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo	105.735	87.985	87.028	85.999	86.070	86.058	85.416	85.232	85.227	85.226	85.233	85.896	85.905	85.911	85.933	85.935

Verloop lasten en baten per beleidsdoel

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten																
Beleidsdoel 7-1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid																
7-1-1 Luchtkwaliteit en verminderen geurhinder	1.019	1.014	1.001	1.195	1.195	1.195	1.095	1.095	1.095	1.095	1.095	1.747	1.747	1.747	1.747	1.747
7-1-2 Verminderen van geluidhinder	606	601	589	584	584	584	584	584	584	584	584	584	584	584	584	584
7-1-3 Externe veiligheid	618	612	597	590	590	590	590	480	480	480	480	480	480	480	480	480
7-1-4 Beschermen en benutten van de kwaliteit bodem- en grondwatersysteem	6.377	4.579	4.028	2.985	1.927	1.927	1.927	1.927	1.927	1.927	1.927	1.927	1.927	1.927	1.927	1.927

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
7-1-5 Vergunningverlening toezicht en handhaving (VTH) van milieuwetgeving	67.326	65.776	65.717	65.856	65.856	65.856	65.855	65.852	65.852	65.852	65.852	65.852	65.852	65.852	65.852	65.852
7-1-6 Gezondheid en welzijn	1.811	1.429	1.413	955	955	955	955	955	955	955	955	955	955	955	955	955
Totaal beleidsdoel 7-1	77.757	74.011	73.346	72.165	71.108	71.107	71.006	70.893	70.893	70.893	70.893	71.544	71.544	71.544	71.544	71.544
Beleidsdoel 7-2 Bevorderen recreatie, duurzame toerisme en sport																
7-2-1 Recreatie, sport en bewegen	28.487	20.100	17.447	18.361	18.430	18.420	18.491	18.420	18.415	18.414	18.420	18.432	18.441	18.447	18.469	18.471
7-2-2 Toerisme en recreatie in balans	2.430	1.802	1.783	1.774	1.774	1.774	1.774	1.774	1.774	1.774	1.774	1.774	1.774	1.774	1.774	1.774
Totaal beleidsdoel 7-2	30.917	21.902	19.230	20.134	20.204	20.194	20.264	20.194	20.189	20.187	20.194	20.206	20.215	20.221	20.242	20.245
Beleidsdoel 7-3 Klimaatbestendig Zuid-Holland, opgewassen tegen het effect van klimaat																
7-3-1 Beperken maatschappelijke kosten door bodemdaling	9.329	5.867	5.536	1.468	1.468	1.468	1.468	1.468	1.468	1.468	1.468	1.468	1.468	1.468	1.468	1.468
7-3-2 Klimaatadaptatie	2.895	1.676	1.615	310	310	310	310	310	310	310	310	310	310	310	310	310
Totaal beleidsdoel 7-3	12.223	7.543	7.152	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778
Totaal	120.897	103.456	99.728	94.077	93.090	93.079	93.048	92.864	92.859	92.858	92.864	93.528	93.537	93.543	93.565	93.567
Baten																
Beleidsdoel 7-1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid																
7-1-4 Beschermen en benutten van de kwaliteit bodem- en grondwatersysteem	-1.693	-1.495	-948	-1.058	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7-1-5 Vergunningverlening toezicht en handhaving (VTH) van milieuwetgeving	-6.200	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400
Totaal beleidsdoel 7-1	-7.893	-8.895	-8.348	-8.458	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400

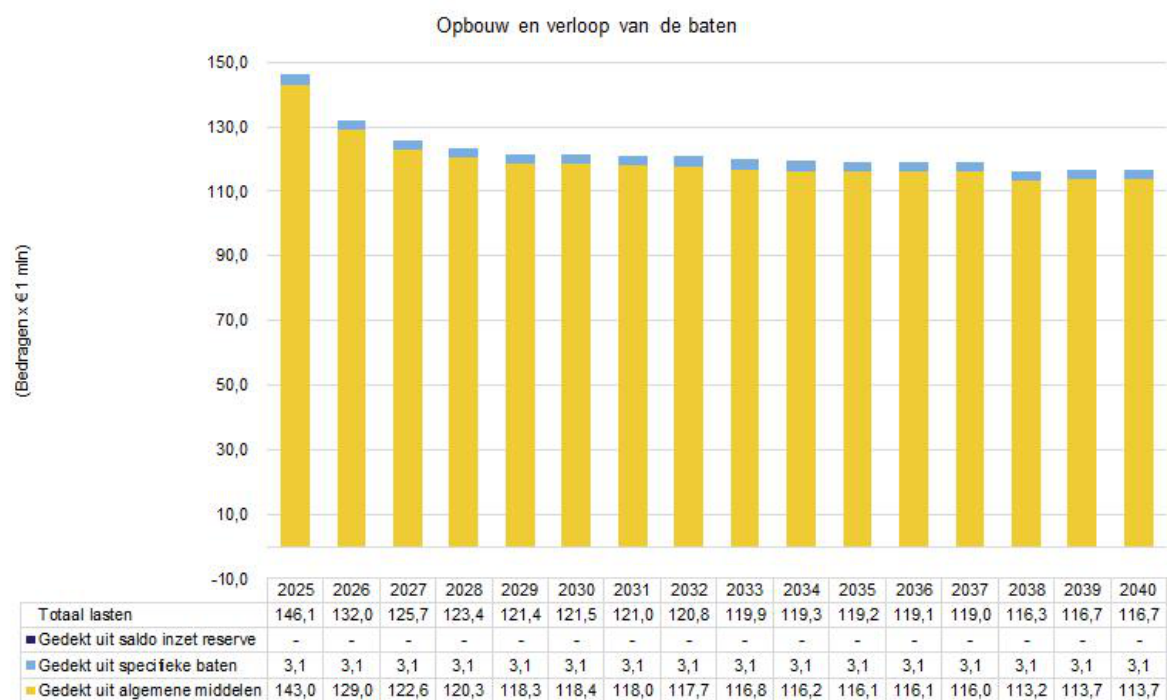
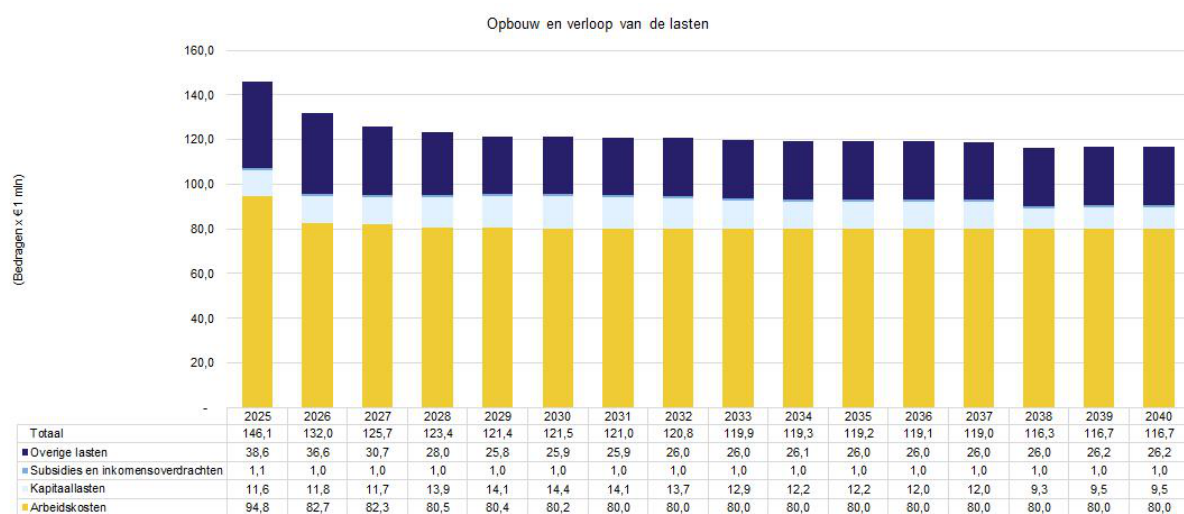
(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Beleidsdoel 7-2 Bevorderen recreatie, duurzame toerisme en sport																
7-2-1 Recreatie, sport en bewegen	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232
Totaal beleidsdoel 7-2	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232	-232
Beleidsdoel 7-3 Klimaatbestendig Zuid-Holland, opgewassen tegen het effect van klimaat																
7-3-1 Beperken maatschappelijke kosten door bodemdaling	-6.668	-3.828	-3.660	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal beleidsdoel 7-3	-6.668	-3.828	-3.660	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	-14.793	-12.955	-12.240	-8.690	-7.632	-7.632	-7.632	-7.632	-7.632	-7.632	-7.632	-7.632	-7.632	-7.632	-7.632	-7.632
Saldo lasten en baten Ambitie 7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Er vonden geen bijstellingen plaats.

Overzicht Organisatie

Verloop lasten en baten

Verloop lasten, baten en reserves per ambitie

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten	146.054	132.041	125.675	123.394	121.363	121.468	121.011	120.750	119.880	119.276	119.167	119.129	119.023	116.295	116.727	116.717
Baten	3.058	3.058	3.058	3.058	3.058	3.058	3.058	3.058	3.058	3.058	3.058	3.058	3.058	3.058	3.058	3.058
Totaal saldo lasten en baten	142.996	128.983	122.617	120.336	118.305	118.410	117.953	117.692	116.822	116.218	116.109	116.071	115.965	113.237	113.669	113.659
Onttrekking aan reserves	147	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo reserves	-147	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo	142.849	128.983	122.617	120.336	118.305	118.410	117.953	117.692	116.822	116.218	116.109	116.071	115.965	113.237	113.669	113.659

Verloop lasten en baten per beleidsdoel

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Lasten																
Duurzame organisatie																
Een duurzame informatievoorziening en digitalisering	30.957	29.442	25.191	26.347	24.918	25.297	24.953	24.669	24.876	24.726	24.674	24.508	24.528	24.347	24.370	24.377
Maatschappelijk betrokken werkgeverschap en wendbaar daadkrachtige organisatie	87.570	75.602	75.029	73.538	73.000	72.990	72.981	72.981	72.981	72.981	72.981	73.090	73.090	73.090	73.090	73.090
Een duurzame huishouding van de provincie Zuid-Holland	17.563	17.504	17.728	17.664	17.642	17.376	17.323	17.296	16.218	15.764	15.707	15.836	15.710	13.162	13.571	13.554
Een solide financieel en juridisch beleid	6.371	6.055	4.290	2.203	2.163	2.163	2.113	2.163	2.163	2.163	2.163	2.056	2.056	2.056	2.056	2.056
Inkoop en subsidies	371	371	371	371	371	371	371	371	371	371	371	371	371	371	371	371

(bedragen x € 1.000)	Stand VJN 2025	Stand Kadernota 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031	Raming 2032	Raming 2033	Raming 2034	Raming 2035	Raming 2036	Raming 2037	Raming 2038	Raming 2039	Raming 2040
Communicatie	2.264	2.117	2.117	2.117	2.117	2.117	2.117	2.117	2.117	2.117	2.117	2.117	2.117	2.117	2.117	2.117
Concerncontrol	958	950	949	1.153	1.152	1.153	1.152	1.153	1.153	1.153	1.153	1.151	1.151	1.151	1.151	1.151
Totaal	146.054	132.041	125.675	123.394	121.363	121.468	121.011	120.750	119.880	119.276	119.167	119.129	119.023	116.295	116.727	116.717
Baten																
Duurzame organisatie																
Een duurzame huishouding van de provincie Zuid-Holland	-2.787	-2.787	-2.787	-2.787	-2.787	-2.787	-2.787	-2.787	-2.787	-2.787	-2.787	-2.787	-2.787	-2.787	-2.787	-2.787
Een solide financieel en juridisch beleid	-231	-231	-231	-231	-231	-231	-231	-231	-231	-231	-231	-231	-231	-231	-231	-231
Communicatie	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40
Totaal	-3.058	-3.058	-3.058	-3.058	-3.058	-3.058	-3.058	-3.058	-3.058	-3.058	-3.058	-3.058	-3.058	-3.058	-3.058	-3.058
Saldo lasten en baten Ambitie 8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Er vonden geen bijstellingen plaats